

Ruimtelijke Onderbouwing
Rijnbandijk 163 te Maurik

GEMEENTE BUREN

Planstatus: vastgesteld (definitief)
Datum: 10 april 2013
Contactpersoon Buro SRO: M. de Weerd | E. Marsman
Kenmerk Buro SRO: SR120063 | 3

Buro SRO
't Goylaan 11
3525 AA Utrecht
030-2679198
www.buro-sro.nl

BTW nummer: NL8187.16.071.B01
KvK nummer: 30232281
Rabobank rekeningnummer: 1421.54.024 t.n.v. Buro SRO B.V. te Utrecht

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	5
1.1 Aanleiding en doelstelling	5
1.2 Plangebied	5
1.3 Geldend bestemmingsplan	6
1.4 Leeswijzer	6
2 BESCHRIJVING PLANGEBIED	7
2.1 Ontstaansgeschiedenis	7
2.2 Huidige situatie	8
2.3 Toekomstige situatie	9
3 BELEIDSKADER	13
3.1 Europees- en Rijksbeleid	13
3.2 Provinciaal beleid	15
3.3 Regionaal beleid	19
3.4 Gemeentelijke beleid	20
4 MILIEU- EN OMGEVINGSASPECTEN	23
4.1 Beoordeling m.e.r. (milieueffectrapportage)	23
4.2 Bedrijven en milieuzonering	23
4.3 Archeologie en cultuurhistorie	25
4.4 Bodem	25
4.5 Externe veiligheid	26
4.6 Flora en fauna	27
4.7 Geluid	29
4.8 Geur	30
4.9 Luchtkwaliteit	31
4.10 Verkeer	33
4.11 Waterhuishouding	33
4.12 Spuithinder	36
5 MAATSCHAPPELIJKE EN ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID	39
5.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid	39
5.2 Economische uitvoerbaarheid (kostenverhaal en planschade)	39
BIJLAGEN	41

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doelstelling

Initiatiefnemer is voornemens de bestaande en vervallen boerderij aan de Rijnbandijk 163 te Maurik geheel te restaureren. Daarbij wenst de initiatiefnemer een gedeelte van de boerderij aan te wenden voor een commerciële vergaderruimte en een bed en breakfast. De vergaderruimte omvat maximaal 105 personen en de Bed en breakfast maximaal 8 personen. Daarnaast zal de boerderij als burgerwoning worden gebruikt.

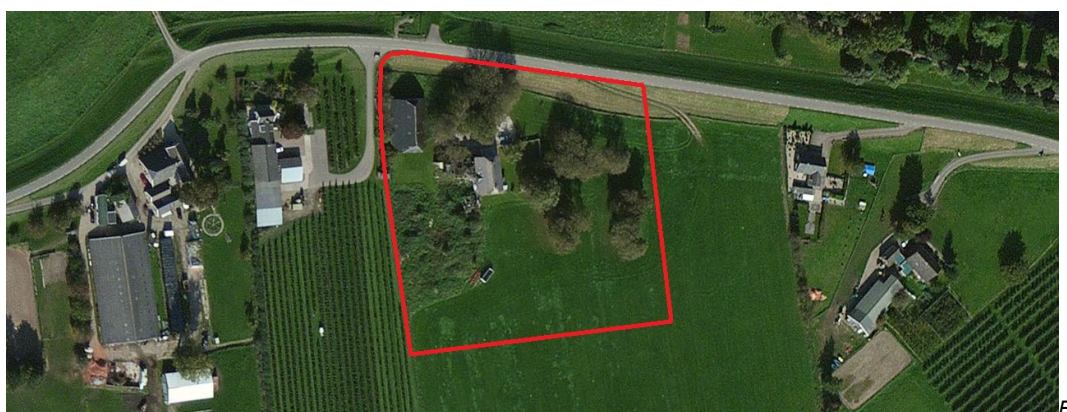
Voor deze ontwikkeling heeft de initiatiefnemer een principeverzoek ingediend bij de gemeente. Uit een ambtelijke verkenning is gebleken dat het initiatief aanknopingspunten heeft. Daarna heeft het college zich uitgesproken over het initiatief. Bij collegebesluit van 29 mei 2012 heeft de gemeente besloten in principe positief tegenover deze ontwikkeling te staan. Voorliggend document voorziet in de ruimtelijke onderbouwing.

1.2 Plangebied

De planlocatie is gelegen aan de Rijnbandijk ten westen van de kern Maurik. Ten noorden van de locatie is het recreatiegebied Eiland van Maurik gelegen.

Ligging plangebied

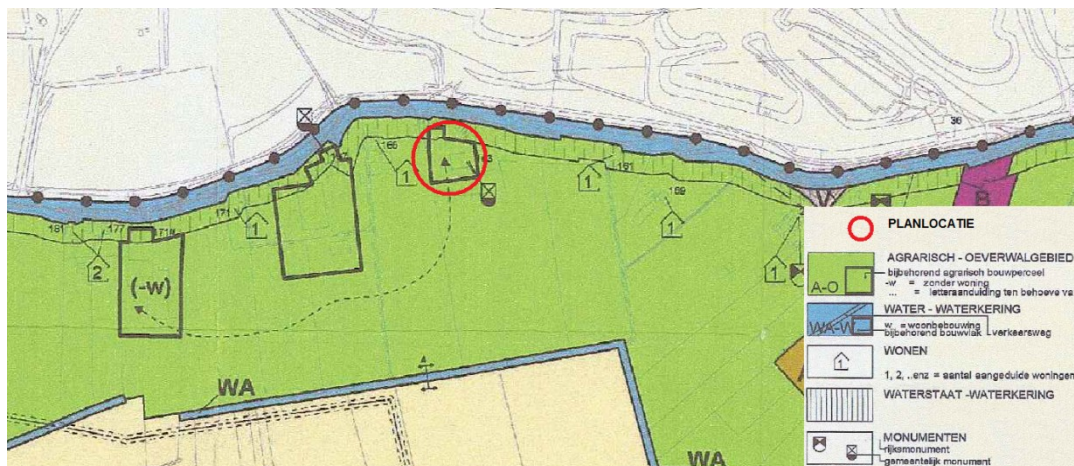
Begrenzing plangebied

De begrenzing van het plangebied wordt gevormd door de Rijnbandijk in het noorden, het agrarische perceel in het oosten en zuiden en het perceel Rijnbandijk 165 in het westen. Het genoemde agrarische perceel vormt onderdeel van het perceel Rijnbandijk maar hier worden geen planologische wijzigingen voorzien. Derhalve zullen deze gronden buiten de planvorming worden gelaten.

1.3 Geldend bestemmingsplan

De beoogde ontwikkeling is gesitueerd in het bestemmingsplan Buitengebied 2008. Binnen dit bestemmingsplan heeft het perceel de bestemming 'Agrarisch-Oeverwalgebied'. De dubbelbestemming Waterstaat – Waterkering is opgenomen voor een gedeelte van het perceel. De gronden waarop deze dubbelbestemming is gelegen, zijn thans bebouwd met een schuur.

Voor het perceel is een bouwvlak opgenomen. Dit bouwvlak is gekoppeld aan een westelijker gelegen agrarisch bedrijfsperceel. Het perceel waar het agrarisch bedrijf is gelegen is gesitueerd tussen Rijnbandijk 171 en 177. Verder is de Rijnbandijk 163 aangemerkt als gemeentelijk monument. Deze aanwijzing heeft alleen betrekking op de boerderij en niet op de schuur.

Uitsnede bestemmingsplan Buitengebied Buren 2008

Het bestemmingsplan Buitengebied laat de ontwikkeling niet toe, aangezien een agrarisch bouwvlak is opgenomen. Er is geen wijzigingsbepaling van toepassing op het verzoek.

1.4 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk wordt in hoofdstuk 2 stilgestaan bij de ontstaansgeschiedenis van het Burense buitengebied. Tevens is in hoofdstuk 2 een beschrijving van de huidige en beoogde situatie gegeven. In hoofdstuk 3 wordt deze toekomstige situatie getoetst aan de diverse beleidskaders van Rijk, provincie, regio en gemeente. Vervolgens wordt de toekomstige situatie in hoofdstuk 4 aan diverse omgevings-, en milieuaspecten getoetst. Ten slotte is in hoofdstuk 5 een beschrijving opgenomen voor de maatschappelijke en economische haalbaarheid.

2 BESCHRIJVING PLANGEBIED

2.1 Ontstaansgeschiedenis

Van oudsher was de Neder-Betuwe een onbedijkt landschap. In grote mate werd dit landschap gekenmerkt en gevormd door de dynamiek van de rivieren. Doordat bij overstromingen parallel aan de rivierlopen zand bezonk, ontstonden hier hoger gelegen oeverwallen. Verder van de rivieren, in lager gelegen, vaak afvoerloze gebieden, bleef het water langer staan en bezonken lichtere kleideeltjes. Deze gebieden hebben zodoende een zware kleiige bodem en zijn lager gelegen.

Vanaf ongeveer 5000 v.Chr. wordt het gebied gebruikt door de mens. Eerst ten behoeve van jacht en visserij en later, vanaf 2000 v.Chr., in toenemende mate ten behoeve van landbouw. Rondom kleine, uit slechts enkele boerderijen bestaande nederzettingen op de toenmalige oeverwallen, lag het verkavelde akkerland. Na een woelige periode van machtswisselingen waren veel nederzettingen verlaten. Omstreeks het jaar 1000 heeft het landschap op hoofdlijnen de huidige structuur gekregen. De bevolking nam sindsdien sterk toe, waardoor het areaal cultuurland sterk uitbreidde op zowel de oeverwallen als in de lager gelegen komgronden. Hiermee werd het belang van een goede waterkering steeds groter. Door de toenemende bedijking kregen de rivierlopen minder ruimte om te overstromen en sedimenten neer te leggen. Hierdoor kwamen de uiterwaarden hoger te liggen en werden dijken en kaden vele malen op de proef gesteld. Bij dijkdoorbraken overstroomde het water nu ook de hoger gelegen delen van de oeverwallen. In reactie hierop werden veel boerderijen vanaf de 14^e eeuw op huisterpen of dijken geplaatst. Op enkele plaatsen waar de Rijn-/Lekbandijk was doorgebroken, ontstonden 'waaien' of 'wielen'. Omstreeks 1500 was het gehele Burense gebied in agrarisch gebruik. De gronden werden steeds meer gebruikt ten behoeve van de fruitteelt. Sinds 1900 (met name sinds 1950), is de landbouw in de Neder-Betuwe in snel tempo aan het moderniseren. Bedrijven specialiseren zich en richten zich steeds meer op de internationale markt. Het gebied wordt, onder meer met behulp van diverse ruilverkavelingen, aangepast aan de behoefte van de moderne landbouw. Doordat overstromingen tot het verleden behoorden, werden boerderijen verplaatst naar de voorheen ongeschonden komgronden buiten de dorpen en buurtschappen. De baksteenfabricage in de uiterwaarden ontwikkelde zich, waardoor de klei in deze gebieden werd afgegraven.

Sinds de jaren '70 is de Neder-Betuwe aan het verstedelijken. Nieuwe infrastructuur, zoals de A15, maakt het gebied goed bereikbaar. Verspreid door het landelijk gebied ontstaan niet-agrarische bedrijven en recreatieve voorzieningen. Door schaalvergroting van agrarische bedrijven komen boerderijen leeg te staan, waardoor ook buiten de buurtschappen en dorpen steeds meer boerderijen door burgers worden bewoond.

Planspecifiek

In het verleden waren de uiterwaarden, door het risico van overstromingen in het groeiseizoen, slechts geschikt voor een agrarisch gebruik als wei- of hooiland. Bewoning in de uiterwaarden bleef beperkt tot enkele, op huisterpen gebouwde boerderijen. De baksteenfabricage, die vanouds op kleinschalige en ambachtelijke wijze werd bedreven, ontwikkelde zich in de 19e eeuw tot een grote, industriële bedrijfstak. Geschikte grondstof werd gevonden in de hoog opgeslibde uiterwaarden, die over grote oppervlakten werden

afgeticheld. Steenovens en tichelgaten bepaalden omstreeks 1900 het beeld van vrijwel alle Neder-Betuwse uiterwaarden.

Omstreeks 1900 waren in het Eiland van Maurik vier steenfabrieken aanwezig. De hoogwatervrije terpen van deze fabrieken zijn nog steeds te zien. De betekenis van de Nederlandse rivieren voor waterafvoer en scheepvaart is in de loop van de tijd verder toegenomen. De bochten in de rivierloop werden daarom op veel plaatsen rechtgetrokken. Dit is ook ten noorden van Maurik in de jaren zestig gebeurd. Hierbij werd een kanaal gegraven door de Koornwaard en sindsdien ligt deze waard ten zuiden van de Neder-Rijn. In de jaren tachtig is een stuw aangelegd waarmee het waterpeil en de waterafvoer onder controle wordt gehouden. Hier zijn ook een waterkrachtcentrale en een vistrap gerealiseerd.

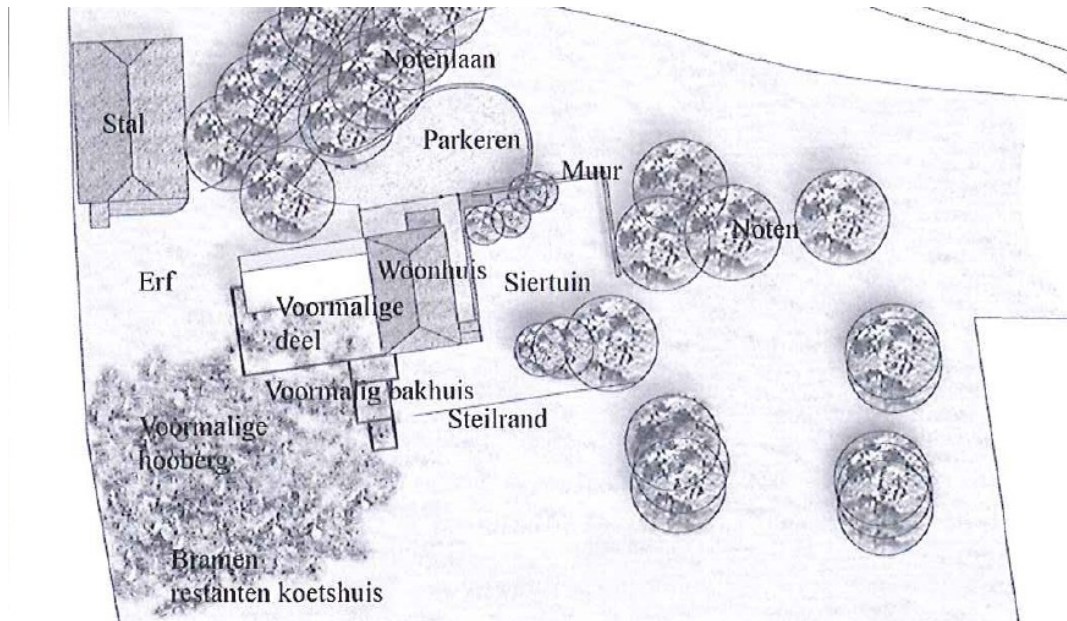
2.2 Huidige situatie

Aan de Rijnbandijk 163 is een monumentale agrarische bedrijfswoning (boerderij) met bijbehorende gronden aanwezig. De boerderij bestaat uit een woonhuis met een voormalige deel. Direct noordwestelijk van de boerderij staat een schuur. De boerderij en schuur zijn in vervallen staat.

Boerderij Rijnbandijk 163

Langs de oprit staan twee rijen notenbomen, die mogelijk al rond 1930 geplant zijn. Ook aan de oostkant, op het voorerf, staan verschillende oude notenbomen. Samen geven ze de boerderij een fraaie groene omlijsting. Een sierhek markeert de toegang tot het erf vanaf de dijk. De siertuin voor de boerderij wordt deels begrensd door een oude muur en bestaat voornamelijk uit gras en enkele solitaire bomen. Naar het zuiden toe vormt een kleine steilrand de overgang naar het weiland.

Huidige indeling perceel

Direct ten oosten en westen van de locatie liggen burgerwoningen. Iets verder richting het westen ligt een agrarisch bedrijf (Rijnbandijk 167). Ten noorden van de locatie ligt het recreatiegebied 'Het Eiland van Maurik'.

2.3 Toekomstige situatie

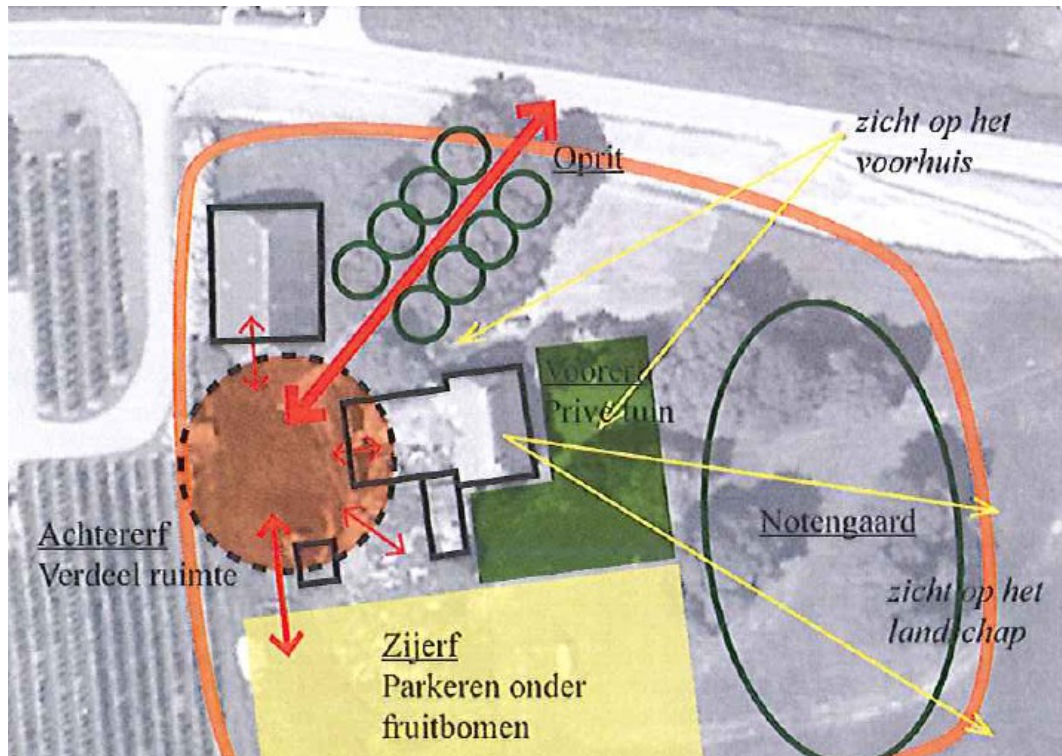
Het plan betreft de restauratie van de bestaande, vervallen boerderij. Hierbij zullen onder andere in de voormalige deel een vergaderruimte en 4 bed en breakfastkamers worden gerealiseerd. In het verlengde van de restauratie en onder meer in verband met het parkeervraagstuk zal de vervallen stal opgeknapt worden en zal het erf opnieuw ingericht worden.

Parkeren

Het plan voorziet in de aanleg van een parkeervoorziening voor ongeveer 50 auto's. Hierdoor kan de parkeerbehoefte binnen eigen terrein worden opgevangen.

Erfinrichtingsplan

Voor de totale ontwikkeling hebben initiatiefnemers een erfinrichtingsplan laten opstellen. Middels dit plan wordt de totale ontwikkeling maximaal landschappelijk ingepast. Het erf is geheel volgens de uitgangspunten van een boerenerf ontworpen, waarbij de huidige kwaliteiten zijn benut. Het karakteristieke zicht op het voorhuis van de boerderij vanaf de dijk blijft daarmee behouden. Onderstaande afbeelding toont het relatieschema en het concept van de beoogde situatie. Het erfinrichtingsplan is als bijlage bij de ruimtelijke onderbouwing opgenomen.

Het concept voor de beoogde situatie

De voormalige hooiberg en het voormalig achterhuis zullen weer worden herbouwd. Er zijn geen nieuwe gebouwen gepland. Achter het voormalig achterhuis komt het terras (bijhorende bij de vergaderfaciliteiten en bed en breakfastkamers). De parkeergelegenheid wordt gesitueerd onder een hoogstamfruitboomgaard. Door rondom deze boomgaard een heg aan te leggen, worden de auto's onttrokken van het zicht vanaf de Rijnbandijk. Hoogstamfruitboomgaarden maken tegenwoordig, wegens de arbeidsintensieve teelt, steeds minder deel uit van het landschapsbeeld. De bijbehorende agrarische gronden ten zuiden en ten oosten van het erf blijven agrarisch in gebruik.

Beoogde situatie (1: bed & breakfast en vergaderruimte, 2: bestaand woonhuis, 3 parkeerterrein en hoogstamboomgaard, 4: schuur, 5 diverse ontwikkelingen zoals groentetuin, heestertuin, herstel muur en prieel, 6: bestaande notenbomen, 7: bestaande laan, 8: groenblijvende heg)

De huidige koppeling met het westelijk gelegen agrarische bouwvlak op de Rijnbandijk tussen 171-177 komt te vervallen. Hierbij blijft de aanduiding '(-w)', het verbod van het realiseren van een bedrijfswoning op dat betreffende perceel onverkort van kracht.

3 BELEIDSKADER

3.1 Europees- en Rijksbeleid

3.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is 13 maart 2012 vastgesteld. De Structuurvisie vervangt een groot aantal verschillende beleidsnota's op het gebied van ruimte en mobiliteit, zoals de Nota Ruimte (2006), Structuurvisie Randstad 2040 en de Structuurvisie voor de snelwegomgeving (2008). Door onder andere nieuwe politieke accenten, veranderende economische omstandigheden, klimaatverandering en toenemende regionale verschillen, waren de vigerende beleidsdocumenten gedateerd.

De visie heeft als doel dat Nederland in 2040 concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig is. Daarbij wordt uitgegaan van het 'decentraal, tenzij...'-principe. Hiermee wordt de verantwoordelijkheid voor de ruimtelijke ordening in toenemende mate neergelegd bij gemeenten en provincies. Een rijksverantwoordelijkheid kan aan de orde zijn indien:

- een onderwerp nationale baten en/of lasten heeft en de doorzettingskracht van provincies en gemeenten overstijgt;
- voor een onderwerp internationale verplichtingen of afspraken zijn aangegaan;
- een onderwerp provincie- of landsoverschrijdend is en ofwel een hoog afwentelingsrisico kent ofwel in beheer bij het Rijk is.

Nederland concurrerend

Nederland heeft een goede ruimtelijke economische structuur voor een excellent vestigingsklimaat voor bedrijven en kenniswerkers. Dit betekent onder andere een uitstekende internationale bereikbaarheid van stedelijke regio's en optimale (logistieke) verbindingen van de mainports Rotterdam en Schiphol, de brainport Zuidoost Nederland en de greenports met Europa en de rest van de wereld.

Nederland bereikbaar

De groei van mobiliteit over de weg, spoor en vaarwegen zal worden gefaciliteerd. De ambitie is dat gebruikers beschikken over optimale ketenmobiliteit via multimodale knooppunten en door goede afstemming van infrastructuur en ruimtelijke ontwikkeling.

Nederland leefbaar en veilig

De woon- en werklocaties in steden en dorpen moeten aansluiten op de kwalitatieve vraag en de locaties voor transformatie en herstructurering worden zo veel mogelijk benut. Waterveiligheid en beschikbaarheid van voldoende zoet water heeft ruimte nodig en stelt eisen aan de stedelijke ontwikkeling. Nederland behoudt haar unieke cultuurhistorische waarden en heeft een natuurnetwerk dat de flora- en faunasoorten in stand houdt. Het aandeel duurzame energiebronnen zal moeten toenemen.

Om een zorgvuldig gebruik van de schaarse ruimte te bevorderen, wordt een ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Dat betekent voor alle ruimtelijke plannen:

1. eerst kijken of er vraag is naar een bepaalde nieuwe ontwikkeling;
2. vervolgens kijken of het bestaande stedelijk gebied of bestaande bebouwing kan worden hergebruikt;
3. mocht nieuwbouw echt nodig zijn, dan altijd zorgen voor een optimale inpassing en bereikbaarheid.

Planspecifiek

De planlocatie is gelegen in een gebied met de aanduiding 'Uniek Werelderfgoed'. In deze gebieden dienen de ecologische en cultuurhistorische waarden behouden te blijven. Beoogde ontwikkeling gaat uit van de versterking van de cultuurhistorische waarden. De bestaande vervallen boerderij wordt gerestaureerd en voorzien van een nieuwe economische drager. De ecologische waarden komen in hoofdstuk 4 aan bod.

3.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Op 30 december 2011 is het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) in werking getreden. Voortaan moeten gemeenten bij het vaststellen van bestemmingsplannen en wijzigings- of uitwerkingsplannen rekening houden met het Barro. Doel van het Barro is bepaalde onderwerpen uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte te verwezenlijken.

In het Barro worden een aantal projecten die van Rijksbelang zijn met name genoemd en exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven, waaraan bestemmingsplannen zullen moeten voldoen. Het nationale belang dat het stellen van regels voor deze onderwerpen rechtvaardigt, is vastgelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en ruimte.

In het Barro worden zes onderwerpen beschreven:

- Project Mainportontwikkeling Rotterdam;
- Kustfundament;
- Grote rivieren;
- Waddenzee en Waddengebied;
- Defensie;
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

Op 1 oktober 2012 is een 1e aanvulling op het Barro in werking getreden. Het Barro is met deze aanvulling uitgebreid met de volgende negen onderwerpen:

- Rijksvaarwegen;
- Hoofdwegen en landelijke spoorwegen;
- Elektriciteitsvoorziening;
- Ecologische hoofdstructuur;
- Primaire waterkeringen buiten het kustfundament;
- IJsselmeergebied (uitbreidingsruimte);
- Veiligheid rond rijksvaarwegen;
- Verstedelijking in het IJsselmeer;
- Toekomstige rivierverruiming van de Maastakken.

Planspecifiek

De voorliggende toelichting voorziet in de door de Barro vereiste onderdelen. Daarnaast kent onderhavig plan weinig tot geen raakvlak met bovengenoemde projecten en de daarbij behorende belangen. Derhalve worden geen belemmeringen voorzien.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Streekplan Gelderland 2005

Op 29 juni 2005 hebben Provinciale Staten van Gelderland het Streekplan Gelderland 2005 vastgesteld. Op grond van de Invoeringswet Wet ruimtelijke ordening is het streekplan, dat onder de oude Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) tot stand is gekomen, gelijkgesteld aan een structuurvisie onder de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro).

In het streekplan worden de beleidskader aangegeven voor de ruimtelijke ontwikkeling in de komende tien jaar. Het streekplan is er op gericht de verschillende functies in regionaal verband een zodanige plek te geven dat de ruimtelijke kwaliteiten worden versterkt en er zuinig en zorgvuldig met de ruimte wordt omgegaan.

In het streekplan wordt Gelderland ruwweg in drie soorten gebieden verdeelt: het rode raamwerk, het groen-blaue raamwerk en het multifunctionele gebied. Alle kernen zijn op de beleidskaart gelegen in het 'multifunctioneel gebied'. Dit gebied omvat het bebouwd gebied buiten de provinciaal ruimtelijke hoofdstructuur, waardevolle landschappen en het multifunctioneel platteland. In het multifunctioneel gebied is ruimte voor meervoudig ruimtegebruik (verweven functies) in dorpen, steden en landelijk gebied.

Beleidskaart ruimtelijke structuur

Vitaliteit van de multifunctionele gebieden wordt bevorderd door planologische beleidsvrijheid voor samenwerkende gemeenten gericht op:

- Grondgebonden landbouw: de landbouw is en blijft een belangrijke economische drager voor een vitaal platteland.
- Vitale steden en dorpen: elke regio heeft buiten een stedelijk netwerk of een regionaal centrum vele verspreid liggende steden, dorpen en buurtschappen die tezamen het voorzieningenniveau bepalen. In en bij deze bebouwde gebieden moet de regionale behoefte aan 'dorps' wonen geaccommodeerd kunnen worden, waarbij wordt gestimuleerd dat met dit ruimtelijk programma tegelijk wordt geïnvesteerd in de ontwikkeling van de groene en recreatieve omgevingskwaliteit.
- Nieuwe economische dragers: het betreft hier het bieden van werkgelegenheid buiten de landbouw. Deze nieuwe economische dragers kunnen vooral geaccommodeerd worden in en bij bestaande kernen en in vrijgekomen agrarische bebouwing.

Niet agrarische bedrijvigheid in het buitengebied

Sinds jaar en dag is er niet-agrarische bedrijvigheid in het buitengebied aanwezig. De mogelijkheden voor vestiging en uitbreiding zijn als volgt omschreven: bij het vestigen van niet-agrarische bedrijvigheid gaat de voorkeur uit naar hergebruik van vrijgekomen gebouwen in het buitengebied. Voor bedrijfsvestiging op een nieuwe bouwlocatie in het buitengebied is een bestemmingsplanherziening nodig.

In het groenblauwe raamwerk zijn nieuwe bouwlocaties voor de vestiging van niet-agrarische bedrijvigheid niet mogelijk als er geen relatie is met de gebiedsfuncties. Ook in het multifunctionele gebied – en de waardevolle landschappen als onderdeel daarvan – zijn de gebiedsfuncties medebepalend voor de vestigingsmogelijkheden op nieuwe bouwlocaties. Het kan hierbij gaan om bedrijvigheid die nodig is voor of verwant is aan landbouw, bosbouw, natuurbeheer en recreatie.

Nationaal landschap

De kernkwaliteiten voor het nationale landschap zijn middels de streekplanuitwerking "Kernkwaliteiten waardevolle landschappen" vastgelegd. In deze uitwerking is opgenomen dat voor delen van waardevolle landschappen die niet in de EHS en/of Waardevolle open gebieden liggen, het 'ja, mits'-regime geldt: activiteiten zijn toegestaan mits de kernkwaliteiten worden behouden of versterkt.

Voor het nationale landschap Rivierenland wordt in de streekplanuitwerking voornamelijk het verschil in de kleinschalige bebouwde oeverwallen en grootschalige open kommen als kernkwaliteit genoemd. Het open gebied is goed herkenbaar. Het bouwen gebeurde oorspronkelijk op de oeverwallen en was gericht op de rivieren. De oeverwallen bestaan uit een kleinschalig patroon van bebouwing, fruitteelt, boomteelt en andere landbouw. De doorwerking van deze kernkwaliteiten vindt tevens in de gemeentelijke structuurvisie en het ontwerp landschapsonwikkelingsplan (§ 3.3) plaats.

Extensieve verblijfsrecreatie

De groeiende behoefte aan de beleving van natuur & landschap, rust, stilte, en het buitenleven in het algemeen heeft geleid tot nieuwe toeristische concepten als natuurtoerisme, cultuurtoerisme en plattelandstoerisme. Deze vormen van recreatie & toerisme kunnen een waardevolle bijdrage leveren aan de leefbaarheid van het landelijk gebied en kunnen ook een nieuwe functie vormen voor vrijgekomen agrarische bedrijven.

De provincie wil dan ook de extensieve vormen van recreatie en toerisme stimuleren. Als grondgedachte voor het beleid in het landelijk gebied wordt daarom gesteld dat extensieve vormen van recreatie en toerisme zich in het algemeen goed verenigen met de diverse functies in het buitengebied. Voorwaarde blijft dat de extensieve vormen van recreatie te verenigen moeten zijn met natuur- en landschapsdoelstellingen.

Planspecifiek

De planlocatie is gelegen in het multifunctionele platteland. Om dit gebied vitaal te houden, zijn nieuwe economische dragers noodzakelijk. Daarbij gaat bij het vestigen van niet-agrarische bedrijvigheid de voorkeur uit naar vrijgekomen agrarische gebouwen. De beoogde ontwikkeling voorziet hierin. Gelet op de locatie nabij het Eiland van Maurik, is de ontwikkeling een goede recreatieve aanvulling voor het gebied. Gelet op de restauratie van de vervallen monumentale boerderij, de situering op een oeverwal en het opgestelde erfinrichtingsplan, zal de ontwikkeling de landschappelijke en cultuurhistorische waarden versterken. Tot slot voorziet de ontwikkeling gedeeltelijk in de door de provincie gewilde extensieve vorm van recreatie en toerisme door de realisatie van 4 bed en breakfastkamers. De ontwikkeling past binnen het 'Streekplan Gelderland 2005'.

3.2.2 Ruimtelijke Verordening Gelderland

Op 15 december 2010 hebben Provinciale Staten van Gelderland de Ruimtelijke Verordening Gelderland (RVG) vastgesteld. Vervolgens is de eerste herziening RVG op 27 juni 2012 vastgesteld. Deze eerste herziening bevat, ingevolge de op handen zijnde aanpassingen van de Wro, geen ontheffingen meer voor voorzienbare situaties. Bovendien heeft de provincie enkele regels over bedrijventerreinen, molenbiotopen en glastuinbouwgebieden aangepast.

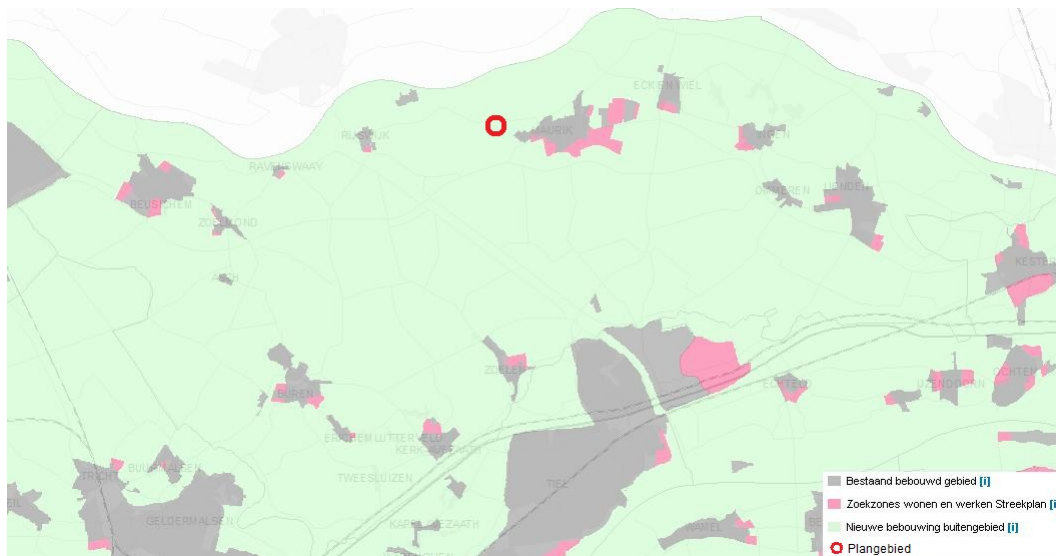
De regels in de RVG (geconsolideerde versie) hebben betrekking op het hele provinciale grondgebied, delen of gebiedsgerichte thema's. Ruimtelijke ontwikkelingen dienen te worden afgestemd op deze verordening. De regels hebben met name betrekking op het landelijk gebied. Enkele onderwerpen die in de RVG worden geregeld zijn verstedelijking, bedrijventerreinen, recreatiewoningen en -parken, glastuinbouw, waterwingebieden, ecologische hoofdstructuur en Nationale landschappen.

Planspecifiek

Hiernavolgend zijn de onderwerpen behandeld die mogelijkterwijs van toepassing zijn op onderhavig plan.

Verstedelijking

Nieuwe bebouwing ten behoeve van wonen en werken is slechts toegestaan binnen bestaand bebouwd gebied en binnen de zoekzones wonen en werken (Streekplan). Op de volgende afbeelding zijn deze gebieden weergegeven.

Ruimtelijke verordening Gelderland – Verstedelijking (planlocatie rood omcirkeld)

De planlocatie valt buiten bestaand stedelijk gebied. Nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van wonen en werken zijn daarmee niet zonder meer toegestaan. De beoogde ontwikkeling behelst geen nieuwbouw enkel een restauratie van een vervallen boerderij. Bovendien is het toekomstige gebruik voor een bed & breakfast functioneel gebonden aan het buitengebied. Daarmee zou, in theorie, hiervoor nieuwe bebouwing mogelijk zijn. In artikel 2.3 sub a. is immers opgenomen dat nieuwe bebouwing mogelijk is indien de nieuwe bebouwing functioneel gebonden is aan het buitengebied. Uit de toelichting op deze verordening is op te maken dat van functioneel aan het buitengebied gebonden bebouwing sprake is bij bebouwing voor recreatie.

Wonen

De beoogde ontwikkeling voorziet niet in de toevoeging van woningen.

Waterwingebied / Grondwaterbeschermingsgebied

De planlocatie is niet binnen een waterwin- of grondwaterbeschermingsgebied gelegen.

Ecologische hoofdstructuur

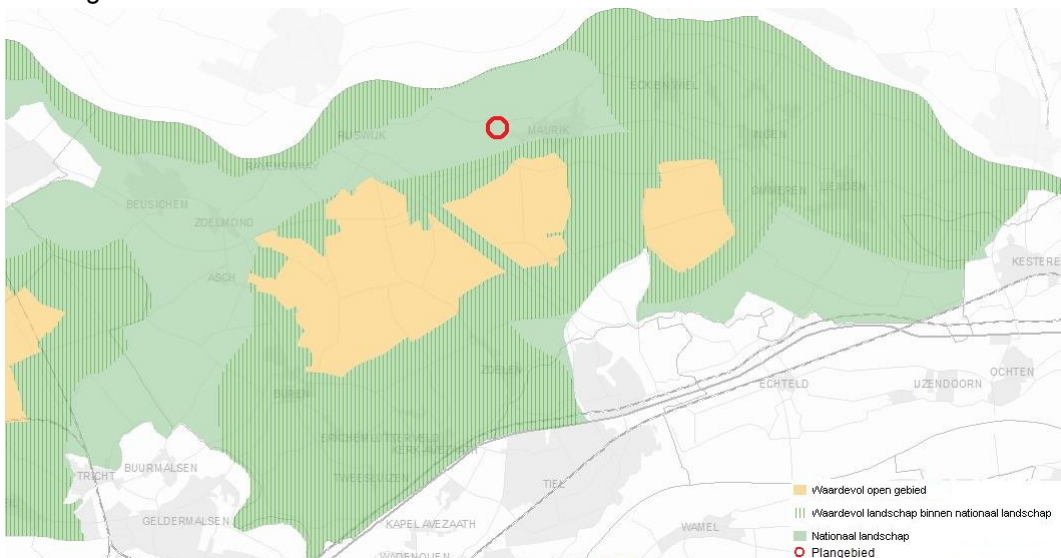
Het plangebied grenst aan de EHS. De hiernavolgende afbeelding toont de ligging van de EHS ten opzichte van het plangebied. In hoofdstuk 4 is er in de paragraaf Flora en Fauna nader aandacht besteed aan de EHS en de invloed van de ontwikkeling op deze structuur.

Ligging EHS

Waardevol open gebied / Nationaal landschap

Het plangebied is gelegen in het Nationaal landschap 'Rivierenland'. Doordat de planlocatie niet in een waardevol open gebied of waardevol landschap gelegen is geldt er een 'ja, mits' regime. In het streekplan (paragraaf 3.2.1) zijn de kernkwaliteiten en het 'ja-mits regime' behandeld.

Ruimtelijke verordening Gelderland - waardevol open gebied / nationaal landschap

3.3 Regionaal beleid

3.3.1 Toeristisch recreatieve visie Regio Rivierenland 2012-2015

De 'Toeristisch recreatieve visie Regio Rivierenland' gaat in op de sterkte, zwakte, kansen en bedreigingen voor de regio Rivierenland. De visie onderschrijft het belang van een recreatief aanbod van de regio Rivierenland dat aansluit op de wensen en behoeften van de consument. Om aan de vraag van deze consument te voldoen, moet het basisaanbod in de regio worden versterkt en uitgebreid.

Uitsnede visiekaart Toeristische recreatieve visie Regio Rivierland 2012 - 2015

Planspecifiek

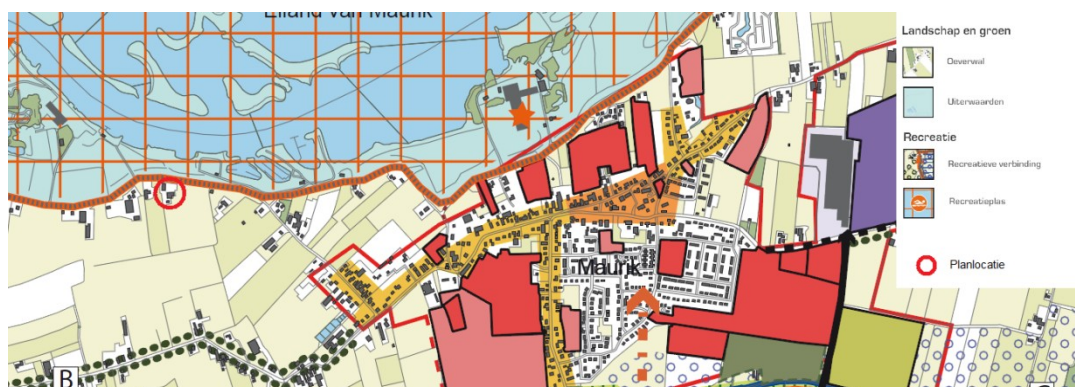
De beoogde ontwikkeling voorziet in de realisatie van een bed and breakfast en een vergaderfaciliteit. Met name de bed and breakfast draagt in kwalitatieve en kwantitatieve zin bij aan het basisaanbod in de regio. In het visiedocument is het Eiland van Maurik aangewezen ten behoeve van intensieve recreatie. Maurik en de uitlopers hiervan over de Rijnbandijk zijn aangewezen ten benutting van recreatieve kansen. Voorliggend plan sluit hierop aan. Daarmee draagt de ontwikkeling bij aan de ambitie gesteld in de toeristisch recreatieve visie.

3.4 Gemeentelijke beleid

3.4.1 Structuurvisie 2009-2019

Op 27 oktober 2009 is de Structuurvisie Buren 2009-2019 vastgesteld. De structuurvisie gaat in op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente tot het jaar 2019. Het doel van de structuurvisie is enerzijds het aangeven van de kaders waarbinnen ontwikkelingen en projecten kunnen plaatsvinden, anderzijds het communiceren van de ambities van de gemeente met derden.

In de structuurvisie is het structuurbeeld 2019 op een kaart weergegeven. Hieronder is een uitsnede van de plankaart opgenomen.

Uitsnede structuurvisie 2009-2019

Planspecifiek

Het plangebied is binnen het oeverwalgebied gelegen. Het agrarisch grondgebruik op de oeverwallen en stroomruggen is divers: fruitgaarden, boomgaarden, akkers, weilanden, bosjes. Het landschap is kleinschalig en hier en daar besloten. Het stimuleren van erfbeplanting op de oeverwallen en stroomruggen is wenselijk. Op de oeverwallen wordt

gestreefd naar landschappelijke versterking door ontwikkeling van landgoederen, buitenplaatsen, groene kavels en ruime erven. Er ontstaat hierdoor een aantrekkelijk landschap en een groter contrast met de openheid van de komgebieden. De beoogde ontwikkeling behelst een functiewijziging en restauratie, waardoor geen nieuwe bouwvolumes worden gerealiseerd. Middels het erfinrichtingsplan wordt de identiteit van de oeverwal verder versterkt. Het initiatief voorziet in de toevoeging van groene landschapselementen, zoals een hoogstamboomgaard. Dit draagt bij aan de kleinschaligheid van de oeverwallen en versterkt de cultuurhistorische waarden van het gebied.

De zones langs de historische dijken en kaden, zoals de Rijnbandijk, worden plaatselijk gekenmerkt door bijzondere, vanouds aan het dijklandschap gekoppelde landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden, met name in de vorm van doorbraakkolken, dijkwoningen en vegetaties met stroomdalflora. Middels de inpassing en de restauratie draagt de ontwikkeling bij aan de beleving van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden vanaf de dijk. Het imago als landelijke en cultuurhistorische gemeente wordt erdoor versterkt.

Functioneel is het plan ondersteunend aan de structuurvisie. De structuurvisie benoemt de Rijnbandijk als recreatieve verbinding en het Eiland van Maurik als recreatieplas met recreatieve kansen. Door deze verbinding te ondersteunen met voorzieningen wordt deze sterker. Het plan is daarmee in lijn met de gestelde ambities in de structuurvisie.

3.3.2 Structuurvisie Landschapsontwikkelingsplan

Buren geeft met het landschapsontwikkelingsplan (LOP) een visie op het landschap. Het kan gezien worden als een uitwerking van de Structuurvisie Buren 2009-2019 (zie § 3.3.1) die de gemeenteraad in 2009 heeft vastgesteld. In die structuurvisie is reeds een uitvoerige analyse van allerlei aspecten van het landschap verricht. Het LOP bouwt op die analyse voort, maar heeft er een uitwerking, detaillering aan toegevoegd die heeft uitgemondd in een landschapskundige ontwikkelingsvisie.

Het LOP bestaat uit een aantal producten. Voor onderhavig ruimtelijk initiatief is voornamelijk het visiegedeelte van belang. Als aanvulling op dit gedeelte is middels vier werkboeken en een beleidsnotitie landschapsversterkingszones nader sturing gegeven op hierna genoemde deelgebieden. Het Burense buitengebied wordt in de LOP opgedeeld in 4 zones: Buren's historische rivierenlandschap, Rijswijks's weidse rivierenlandschap, Maurik's dynamische rivierenlandschap en Lienden's lommerrijk rivierenlandschap bij heuvelrug. Op de overgangen tussen de vier zones liggen drie noord-zuidgerichte banden, ieder met een ander thema: de Boezem met de weteringen, de Schakelaar en de Dreef van het Zwarte Paard.

Het hoofddoel van het LOP is samen te vatten als: 'Bescherm de erkend waardevolle elementen in het landschap, maar ontwikkel ook actief nieuwe kwaliteiten in dit landschap. Bestaande kwaliteiten worden ingezet bij toekomstige ontwikkelingen en dragen bij aan een cultuurhistorisch en eigentijds landschap waar het goed werken, wonen en recreëren is.' Op basis van dit doel is de ontwikkelingsvisie van dit LOP te vatten in twee ruimtelijke opgaven:

- Versterk de variatie: De ruimtelijke kwaliteit van het rivierenlandschap is door Rijk en Provincie globaal vastgelegd in 'kernkwaliteiten'. Binnen het rivierenlandschap is evenwel veel variatie. Het LOP draagt bij aan een versterking van die variatie op

alle schaalniveaus door uitwerking te geven aan de opgaven die de structuurvisie stelt.

- Verstevig de banden: De boezem met de weteringen, de schakelaar en de dreef zijn zones waarin actief gewerkt kan worden aan een impuls voor het landschap. Die komt voort uit de bovenlokale dynamiek die de vier landschapsensembles overstijgt.

Planspecifiek

De projectlocatie is gelegen in de zone 'Mauriks dynamische rivierenlandschap'. In deze zone valt de locatie in het deelgebied 17: oeverwal ten westen van Maurik met de dijkzone. Dit gebied blijft primair aangewezen voor agrarische bedrijven. De ontwikkeling van nieuwe bedrijfspvormen dient landschappelijk ingepast te worden. Verder worden voor deze zone kansen gezien voor wat betreft de aanplant van nieuwe lindes, paardekanstanjes, of notenbomen die gegarandeerd de komende 50 jaar kunnen uitgroeien tot nieuwe monumentale bomen. Het voorliggende plan voorziet in een functiewijziging en restauratie van een bestaande boerderij. Hiermee wordt geen nieuwe bebouwing gerealiseerd, enkel vervallen bouwdelen worden wel opnieuw opgebouwd. Gelet op de ambitie nieuwe bedrijfspvormen landschappelijk in te passen, is de parkeerplaats groen ingepast middels onder andere hoogstamfruitbomen. De op het perceel liggende notengaard blijft behouden. Daarmee is het plan in lijn met de ontwerp structuurvisie Landschapsonwikkelingsplan.

4 MILIEU- EN OMGEVINGSASPECTEN

De uitvoerbaarheid van een bestemmingsplan moet ingevolge de Wet ruimtelijke ordening (Wro) aangetoond worden (artikel 3.1 lid 3 van de Wro). Daaronder valt zowel de onderzoeksverplichting naar verschillende ruimtelijk relevante aspecten (geluid, bodem, etc.) als ook de economische uitvoerbaarheid van het plan.

4.1 Beoordeling m.e.r. (milieueffectrapportage)

De milieueffectrapportage (m.e.r.) is een hulpmiddel om bij diverse procedures het milieubelang een volwaardige plaats in de besluitvorming te geven. Een m.e.r. is verplicht bij de voorbereiding van plannen en besluiten van de overheid over initiatieven en activiteiten van publieke en private partijen die belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben. De m.e.r. is wettelijk verankerd in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer (Wm). Naast de Wm is het Besluit m.e.r. belangrijk om te kunnen bepalen of bij de voorbereiding van een plan of een besluit de m.e.r.-procedure moet worden doorlopen. Bij toetsing aan het Besluit m.e.r. zijn er vier mogelijkheden:

1. het plan of besluit is direct m.e.r.-plichtig;
2. het plan of besluit bevat activiteiten uit kolom 1 van onderdeel D, en ligt boven de (indicatieve) drempelwaarden, zoals beschreven in kolom 2 'gevallen', van onderdeel D. Het besluit moet eerst worden beoordeeld om na te gaan of er sprake is van m.e.r.-plicht: het besluit is dan m.e.r.-beoordelingsplichtig. Voor een plan in kolom 3 'plannen' geldt geen m.e.r.-beoordelingsplicht, maar direct een (plan-)m.e.r.-plicht;
3. het plan of besluit bevat wel de activiteiten uit kolom 1, maar ligt beneden de drempelwaarden, zoals beschreven in kolom 2 'gevallen', van onderdeel D: er dient in overleg met de aanvrager van het bijbehorende plan of besluit beoordeeld te worden of er aanleiding is voor het uitvoeren van een m.e.r.-beoordeling (als sprake is van een besluit) of het direct uitvoeren van een m.e.r. (als sprake is van een plan). Deze keuze wordt uiteindelijk in het bijbehorende plan of besluit gemotiveerd;
4. de activiteit(en) of het betreffende plan en/of besluit worden niet genoemd in het Besluit m.e.r.: er geldt geen m.e.r.-(beoordelings)plicht.

Planspecifiek

Voorliggend plan valt in het kader van de m.e.r. onder 'uitbreiding van recreatieve of toeristische voorzieningen (categorie D.10.1.)'. De voorgenomen ontwikkeling voldoet enkel aan kolom 1. Dat betekent dat onderhavig plan niet m.e.r.-plichtig is. Derhalve worden voor dit aspect geen belemmeringen voorzien.

4.2 Bedrijven en milieuzonering

Het aspect bedrijven en milieuzonering gaat in op de invloed die bedrijven kunnen hebben op hun omgeving. Deze invloed is afhankelijk van de afstand tussen een gevoelige bestemming en de bedrijvigheid. Milieugevoelige bestemmingen zijn gebouwen en terreinen die naar hun aard bestemd zijn voor het verblijf van personen gedurende de dag of nacht of een gedeelte daarvan (bijvoorbeeld woningen). Daarnaast kunnen ook

landelijke gebieden en/of andere landschappen belangrijk zijn bij een zonering tot andere, minder gevoelige, functies zoals bedrijven.

Bij een ruimtelijke ontwikkeling kan sprake zijn van reeds aanwezige bedrijvigheid en van nieuwe bedrijvigheid. Milieuzonering zorgt er voor dat nieuwe bedrijven een juiste plek in de nabijheid van de gevoelige functie krijgen en dat de (nieuwe) gevoelige functie op een verantwoorde afstand van bedrijven komen te staan. Doel hiervan is het waarborgen van de veiligheid en het garanderen van de continuïteit van de bedrijven als ook een goed klimaat voor de gevoelige functie.

Milieuzonering beperkt zich tot milieuaspecten met een ruimtelijke dimensie zoals: geluid, geur, gevaar en stof. De mate waarin de milieuaspecten gelden en waaraan de milieucontour wordt vastgesteld, is voor elk type bedrijvigheid verschillend. De 'Vereniging van Nederlandse Gemeenten' (VNG) geeft sinds 1986 de publicatie 'Bedrijven en Milieuzonering' uit. In deze publicatie is een lijst opgenomen, met daarin de minimale richtafstanden tussen een gevoelige bestemming en bedrijven. Indien van deze richtafstanden afgeweken wordt dient een nadere motivatie gegeven te worden waarom dat wordt gedaan.

Het belang van milieuzonering wordt steeds groter aangezien functiemenging steeds vaker voorkomt. Hierbij is het motto: 'scheiden waar het moet, mengen waar het kan'. Het scheiden van milieubelastende en milieugevoelige bestemmingen dient twee doelen:

1. het reeds in het ruimtelijk spoor voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij gevoelige bestemmingen;
2. het bieden van voldoende zekerheid aan de milieubelastende activiteiten (bijvoorbeeld bedrijven) zodat zij de activiteiten duurzaam, en binnen aanvaardbare voorwaarden, kunnen uitoefenen.

Planspecifiek

In het kader van de handreiking 'Bedrijven en milieuzonering' zijn verblijfsrecreatie en wonen milieugevoelige functies, die tegen milieubelasting van omringende activiteiten beschermd zou moeten worden. Ten westen van de locatie ligt een agrarisch bedrijf. Een agrarisch grondgebonden bedrijf heeft een milieucontour van 50 meter. De afstand tussen het bedrijf en het plangebied bedraagt 90 meter. Dit is afdoende.

Ten noorden van de locatie ligt het Eiland van Maurik en Camping de Loswal. Op basis van de VNG publicatie dient er een afstand van 50 meter aangehouden te worden voor de kampeerterreinen. Zowel het Eiland van Maurik als het kampeerterrein liggen op voldoende afstand.

Voor de ontwikkeling zelf geldt dat er een afstand van 10 meter (hotels en pensions met keuken, Conferentieoorden en congrescentra) aangehouden moet worden richting gevoelige bestemmingen. Door de herbestemming van de Rijnbandijk 163 is deze woning tevens een gevoelig object. Echter, deze woning maakt, ondanks dat deze niet als bedrijfswoning is bestemd, onderdeel uit van de inrichting. Daarmee hoeft voor deze woning niet aan de maatvoering uit de VNG publicatie te worden voldaan. De burgerwoning aan de Rijnbandijk 165 is daarmee de meest dichtbijliggende gevoelige bestemming. Deze woning ligt op meer dan 10 meter van het plangebied. Het aspect bedrijven en milieuzonering vormt geen belemmering.

4.3 Archeologie en cultuurhistorie

In 1992 is in Valletta (Malta) het Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed (Verdrag van Malta) ondertekend. Het Verdrag van Malta voorziet in bescherming van het Europees archeologisch erfgoed onder meer door de risico's op aantasting van dit erfgoed te beperken. Deze bescherming is in Nederland wettelijk verankerd in de Monumentenwet. Op basis van deze wet zijn mogelijke (toevals)vondsten bij het verrichten van werkzaamheden in de bodem altijd beschermd. Er geldt een meldingsplicht bij het vinden van (mogelijke) waardevolle zaken. Dat melden dient terstond te gebeuren. In het kader van een goede ruimtelijke ordening in relatie tot de Monumentenwet kan vooronderzoek naar mogelijke waarden nodig zijn zodat waar nodig die waarden veiliggesteld kunnen worden en/of het initiatief aangepast kan worden.

Planspecifiek

De volgende afbeelding is een uitsnede van de archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart. De locaties vallen binnen een gebied met een hoge archeologische verwachtingswaarde (groene kleur). Conclusie behorende bij deze kaart is dat onderhavig plangebied valt binnen een gebied met hoge archeologische verwachtingswaarde. Bij ontwikkelingen groter dan 1.000 m² mogen geen bodemingrepen dieper dan 30 cm worden uitgevoerd.

Uitsnede archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart

De beoogde ontwikkeling voorziet niet in een ontwikkeling gelijk of groter aan de gestelde drempelwaarde. Middels de dubbelbestemming “Waarde – Archeologisch onderzoeksgebied1” wordt uitvoering gegeven aan het gemeentelijke archeologische beleid. Daarmee vormt het aspect archeologie geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

4.4 Bodem

In het kader van een bestemmingsplan dient te worden aangetoond dat de kwaliteit van de bodem en het grondwater in het plangebied in overeenstemming zijn met het beoogde gebruik. Dit is geregeld in de Wet Bodembescherming. De bodemkwaliteit kan van invloed zijn op de beoogde functie van het plangebied. Indien sprake is van een functiewijziging, zal in veel gevallen een bodemonderzoek moeten worden uitgevoerd op de planlocatie. Middels dit onderzoek kan in beeld worden gebracht of de bodemkwaliteit en de beoogde functie bij elkaar passen.

Planspecifiek

Uit de gemeentelijke bodemadvieskaart blijkt dat de bodem ter plaatse van het plangebied een lichte verontreiniging kent. Deze verontreiniging is zodanig beperkt dat er vanuit milieuhygiënisch perspectief geen belemmeringen zijn voor de beoogde functie.

4.5 Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over de beheersing van activiteiten met gevaarlijke stoffen. Die activiteiten kunnen bestaan uit het opslaan, verwerken of transporteren van gevaarlijke stoffen. Deze activiteiten kunnen een risico veroorzaken voor de leefomgeving. Daarnaast vallen de risico's van het opstijgen en landen op vliegvelden ook onder het thema externe veiligheid. De risico's worden uitgedrukt in twee risicomaten; het plaatsgebonden (PR) en het groepsrisico (GR).

Voor de beoordeling van een ruimtelijk plan moet voor externe veiligheid worden vastgesteld of dit plan is gelegen binnen het invloedsgebied van een inrichting die valt onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Daarnaast wordt gekeken of het plan ligt binnen het invloedsgebied van de transportroute (weg, spoor, water of buisleiding) waarover gevaarlijke stoffen (zoals LPG en benzine) worden vervoerd.

Besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI)

Voor (de omgeving van) de meest risicovolle bedrijven is het 'Besluit externe veiligheid inrichtingen' (Bevi) van belang. Het Bevi legt veiligheidsnormen op aan bedrijven die een risico vormen voor mensen buiten de inrichting. Het Bevi is opgesteld om de risico's, waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld vanwege risicovolle bedrijven, te beperken. Het besluit heeft tot doel zowel individuele als groepen burgers een minimaal (aanvaard) beschermingsniveau te bieden. Via een bijhorende ministeriële regeling (Revi) worden diverse veiligheidsafstanden tot kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten gegeven. Aanvullend op het Bevi zijn in het Vuurwerkbesluit en het Activiteitenbesluit (Besluit algemene regels inrichtingen milieubeheer) veiligheidsafstanden genoemd die rond minder risicovolle inrichtingen moeten worden aangehouden.

Buisleidingen

Met betrekking tot het beleid en de regelgeving voor het vervoer van gevaarlijke stoffen door buisleidingen zijn er verschillende ontwikkelingen gaande. Zo is er een nieuw Besluit externe veiligheid buisleidingen en wordt er gewerkt aan een Structuurvisie buisleidingen. Deze Structuurvisie wordt de opvolger van het Structuurschema Buisleidingen uit 1985 en bevat een lange termijnvisie op het buisleidingentransport van gevaarlijke stoffen.

Het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) en de bijbehorende Regeling externe veiligheid buisleidingen (Revb) zijn op 1 januari 2011 in werking getreden. Het Bevb regelt onder andere welke veiligheidsafstanden moeten worden aangehouden rond buisleidingen met gevaarlijke stoffen. Op basis van het Bevb wordt het voor gemeenten verplicht om bij de vaststelling van een bestemmingsplan, op basis waarvan de aanleg van een buisleiding of een kwetsbaar object of een risicoverhogend object mogelijk is, de grenswaarde voor het PR in acht te nemen en het GR te verantwoorden. Het Bevb vervangt hiermee de circulaire Zonering langs hogedruk aardgasleidingen (1984) en Zonering langs transportleidingen voor brandbare vloeistoffen (1991).

Vervoer gevaarlijke stoffen over weg, water of spoor

Het externe veiligheidsbeleid voor het vervoer van gevaarlijke stoffen staat beschreven in de Nota en circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (Rnvgs). De geactualiseerde circulaire is de voorloper van het Besluit transportroutes gevaarlijke stoffen (Btev), dat in 2012 in werking treedt. Ondanks dat het Btev nog niet in werking is getreden is het, in het kader van een goede ruimtelijke ordening, verstandig hier al rekening mee te houden. In het Btev staan regels op het gebied van externe veiligheid voor de ruimtelijke inrichting rond wegen, waterwegen spoorwegen met vervoer van gevaarlijke stoffen. Volgens het Btev mag op grond van een ruimtelijke besluit geen kwetsbaar object in de veiligheidszone worden gebouwd. Nieuwe beperkt kwetsbare objecten mogen alleen in uitzonderlijke gevallen in de veiligheidszone worden toegestaan. Ten opzichte van de Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen is een verantwoording van het groepsrisico niet meer verplicht als het aannemelijk is dat het groepsrisico ver beneden de oriëntatiewaarde blijft of nauwelijks toeneemt.

Planspecifiek

Voor externe veiligheid worden geen belemmeringen voorzien. Op onderstaande afbeelding is een uitsnede van de risicokaart van Gelderland te zien. Hierop is zichtbaar dat er in of bij de locatie geen risicovolle functies aanwezig zijn, met uitzondering van een aardgasleiding (de rode streepjeslijn op onderstaande afbeelding) en het buitendijksgebied. De aardgasleiding is echter op 200 meter van de locatie gelegen en kan daarom buiten beschouwing worden gelaten. Het overstromingsgevaar in het buitendijksgebied vormt geen belemmering gelet op de waterkerende werking van de Rijnbandijk.

4.6 Flora en fauna

Bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met de natuurwaarden ter plaatse. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen gebiedsbescherming en soortenbescherming. Gebiedsbescherming kan volgen uit de aanwijzing van een gebied. Wat betreft soortenbescherming is de Flora- en Faunawet van toepassing. Hier wordt onder andere de bescherming van plant- en diersoorten geregeld. Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient te worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op de aanwezige natuurwaarden. Indien hiervan sprake is, kan ontheffing of vrijstelling worden aangevraagd.

Gebiedsbescherming

De Natuurbeschermingswet richt zich op de bescherming van gebieden. In de Natuurbeschermingswet zijn de volgende gronden aangewezen en beschermd:

- Natura 2000-gebieden (Habitat- en Vogelrichtlijngebieden);
- beschermde Natuurmonumenten;
- wetlands.

Naast deze drie soorten gebieden is de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) in het kader van de gebiedsbescherming van belang. De EHS is een samenhangend netwerk van belangrijke natuurgebieden in Nederland en omvat bestaande natuurgebieden, nieuwe natuurgebieden en ecologische verbindingzones. De EHS draagt bij aan het bereiken van de hoofddoelstelling van het Nederlandse natuurbeleid, namelijk: 'Natuur en landschap behouden, versterken en ontwikkelen, als bijdrage aan een leefbaar Nederland en een duurzame samenleving'. Hiertoe zijn de volgende uitgangspunten van belang:

- vergroten: het areaal natuur uitbreiden en zorgen voor grotere aaneengesloten gebieden;
- verbinden: natuurgebieden zoveel mogelijk met elkaar verbinden;
- verbeteren: de omgeving zo beïnvloeden dat in natuurgebieden een zo hoog mogelijke natuurkwaliteit haalbaar is.

Soortenbescherming

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van de in het wild voorkomende inheemse planten en dieren: de soortenbescherming. De wet richt zich vooral op het in stand houden van populaties van soorten die bescherming behoeven. In de wet zijn algemene en specifieke verboden vastgelegd ten aanzien van beschermde dier- en plantensoorten. Naast een aantal in de wet (en daarop gebaseerde besluiten) vermelde specifieke mogelijkheden om ontheffing te verlenen van in de wet genoemde verboden, geeft de wet een algemene ontheffingsbevoegdheid aan de minister van LNV (artikel 75, lid 3). Bekeken moet worden in hoeverre ruimtelijke plannen negatieve gevolgen hebben op beschermde dier- en plantensoorten en of er compenserende of mitigerende maatregelen genomen moeten worden.

Daarnaast geldt voor iedereen in Nederland altijd, dus ook los van het voorliggende beoogde ruimtelijke project, dat de zorgplicht nageleefd moet worden bij het verrichten van werkzaamheden. Voor menig soort geldt dat indien deze zorgplicht nagekomen wordt een bepaald beoogd project uitvoerbaar is.

Planspecifiek

Voor de locatie is op 6 augustus 2012 een quickscan flora en fauna uitgevoerd (Laneco, kenmerk 04.12.11) . Deze is als bijlage bij de ruimtelijke onderbouwing opgenomen.

Natuurbeschermingswet 1998

Er is een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig voor de realisatie van de functie vergaderruimte. Als gevolg van een toename van autobewegingen wordt een toename van geluidsverstoring verwacht op het nabijgelegen gebied Uiterwaarden Nederrijn. Vooral in de winterperiode zal dit effect optreden op overwinterende vogelsoorten. In de zomer zal het effect vanwege de al aanwezige drukte minder merkbaar zijn.

EHS

Er zijn geen effecten op de EHS te verwachten als gevolg van de voorgenomen plannen.

Flora- en faunawet

Er zijn op basis van dit verkennende onderzoek alleen effecten op beschermde soorten te verwachten als één of meerdere notenbomen langs de oprit worden gekapt. Dan kunnen effecten op vleermuizen niet worden uitgesloten. In dat geval is een nader onderzoek naar vleermuizen nodig om de aan- of afwezigheid nader te specificeren.

Verder moeten de onderstaande voorwaarden in acht worden genomen. Er zijn twee voorwaarden uit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden (kappen, rooien, slopen en grondbewerking) dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek (naar broedende vogels), mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- Op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - o het slopen starten buiten het voortplantingsseizoen (april -augustus) en het winter(slaap)seizoen (november - februari);
 - o het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren.

Gelijktijdig aan het planologische traject zal de initiatiefnemer bij de provincie een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet aanvragen. Er worden geen bomen gekapt. Gelet op het gestelde in de quickscan flora en fauna, zal deze vergunning en het aspect flora en fauna geen belemmering vormen voor de beoogde ontwikkeling.

4.7 Geluid

De mate waarin geluid het woonmilieu mag belasten, is geregeld in de Wet geluidhinder (Wgh). De kern van de wet is dat geluidsgevoelige objecten worden beschermd tegen geluidhinder uit de omgeving. In de Wgh worden de volgende objecten beschermd (artikel 1 Wgh):

- woningen;
- geluidsgevoelige terreinen (terreinen die behoren bij andere gezondheidszorggebouwen dan categorale en academische ziekenhuizen, verpleeghuizen, woonwagendstandplaatsen);
- andere geluidsgevoelige gebouwen, waaronder onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleeghuizen, andere gezondheidszorggebouwen dan ziekenhuizen en verpleeghuizen die zijn aangegeven in artikel 1.2 van het Besluit geluidhinder (Bgh):
 - o verzorgingstehuizen;
 - o psychiatrische inrichtingen;
 - o medisch centra;
 - o poliklinieken;
 - o medische kleuterdagverblijven.

Het beschermen van deze geluidsgevoelige objecten gebeurt aan de hand van vastgestelde zoneringen. De belangrijkste geluidsbronnen die in de Wet geluidhinder worden geregeld zijn: industrielawaai, wegverkeerslawaai en spoorweglawaai. Verder gaat deze wet onder meer in op geluidwerende voorzieningen, geluidbelastingkaarten en actieplannen.

Planspecifiek

Voor het wegverkeerslawaai zijn in het kader van het bestemmingsplan "Buitengebied Buren 2008" geluidszones vastgesteld. Binnen deze zones is het niet mogelijk een gevoelige bestemming zoals wonen te realiseren. Voor de Rijnbandijk geldt een geluidszone van 12 meter. Het voorliggende plan voorziet niet in een toevoeging van gevoelige bestemmingen binnen deze zone.

Industrielawaai en spoorweglawaai zijn niet aan de orde. Daarmee vormt het aspect geluid geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

4.8 Geur

Sinds 2007 is de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) van kracht. De Wgv is het toetsingskader voor de milieuvergunning als het gaat om geurhinder vanwege dierenverblijven van veehouderijen. De wet biedt de gemeente de mogelijkheid om tot op zekere hoogte af te wijken van de wettelijke normen en vaste afstanden als het gaat om geurhinder. Doel is een goede balans tussen de ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderij enerzijds en het behoud van een goed woon- en leefklimaat anderzijds. Dit lokale beleid moet in een gemeentelijke verordening worden vastgelegd.

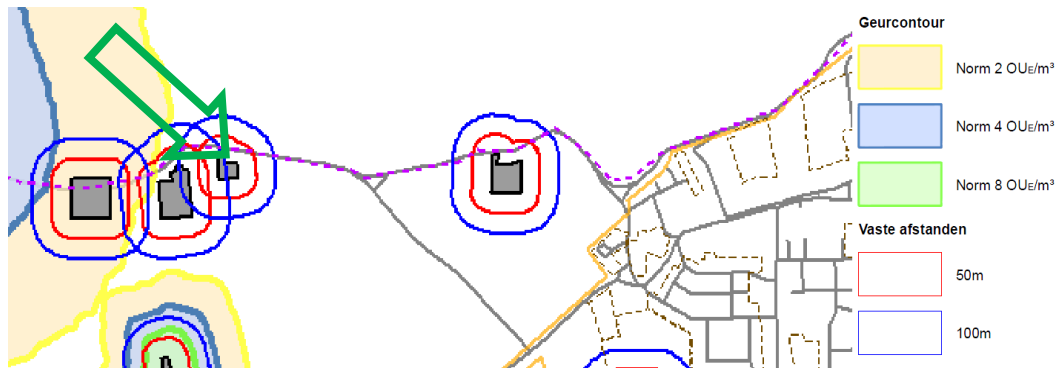
In de geurverordening staat, hoeveel geurhinder omwonenden maximaal van dierenverblijven mogen ervaren. Dit wordt uitgedrukt in ou_E/m^3 (odeur units per m^3). Ook staat hierin welke afstand minimaal moet worden aangehouden tussen dierenverblijven die geurhinder kunnen veroorzaken en geurgevoelige objecten als woningen. In de geurverordening staan de volgende normen:

- voor bestaande bebouwde kommen: $2\ ou_E/m^3$;
- in gebieden binnen de bebouwde kom: $4\ ou_E/m^3$;
- in het buitengebied: $10\ ou_E/m^3$;
- in de plangebieden Lingemeer en Kalverland: $5\ ou_E/m^3$;

De wettelijke vaste afstanden van 100 meter ten opzichte van geurgevoelige objecten in de bebouwde kom en 50 meter ten opzichte van geurgevoelige objecten in het buitengebied blijven ongewijzigd.

Planspecifiek

Het is mogelijk om de gronden in gebruik te nemen voor verblijfsrecreatie, mits een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gerealiseerd.

Indicatieve geurcontouren en vaste afstanden gemeente Buren (plangebied nabij groene pijl)

Het plangebied is aangewezen als geuroverlastgevend. Middels de herbestemming naar een woonbestemming wordt kan het gebied niet meer worden gebruikt ten behoeve van bedrijfsmatige agrarische activiteiten. Hiermee vervallen bovenstaande geurcontouren. Dit levert een planologisch milieuverbetering op voor de nabijgelegen burgerwoning. Het plangebied zelf is buiten de vaste afstand van het westelijk gelegen agrarische bedrijf gelegen. Er zijn geen geurcontouren bekend. Het aspect geur vormt geen belemmering voor de ontwikkeling.

4.9 Luchtkwaliteit

De 'Wet Luchtkwaliteit' (paragraaf 5.2 van de Wet milieubeheer) is enerzijds bedoeld om de negatieve effecten op de volksgezondheid tegen te gaan als gevolg van hoge niveaus van luchtverontreiniging. Anderzijds heeft de wet tot doel mogelijkheden te creëren voor ruimtelijke ontwikkeling, ondanks overschrijdingen van de Europese grenswaarden luchtkwaliteit.

De Wet luchtkwaliteit introduceert het onderscheid tussen 'kleine' en 'grote' projecten. Kleine projecten dragen 'niet in betekende mate' (NIBM) bij aan de luchtkwaliteit. Een paar honderd grote projecten dragen juist wel 'in betekende mate' bij aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Het gaat hierbij vooral om bedrijventerreinen en infrastructuur (wegen).

Wat het begrip 'in betekende mate' precies inhoudt, staat in een Algemene Maatregel van Besluit (AMvB). Op hoofdlijnen komt het erop neer dat 'grote' projecten die jaarlijks meer dan 3% bijdragen aan de jaargemiddelde norm voor fijn stof (PM₁₀) en stikstofdioxide (NO₂) een 'betekenend' negatief effect hebben op de luchtkwaliteit. 'Kleine' projecten die minder dan 3% bijdragen, kunnen doorgaan zonder toetsing. Dat betekent bijvoorbeeld dat lokale overheden een woonwijk van minder dan 1.500 huizen niet hoeven te toetsen aan de normen voor luchtkwaliteit. Deze kwantitatieve vertaling naar verschillende functies is neergelegd in de Regeling 'niet in betekende mate bijdragen'. Een belangrijk onderdeel van het instrumentarium is het Nationale Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL), die sinds 1 augustus 2009 in werking is. Binnen het NSL werken het Rijk, de provincies en gemeenten samen om de Europese eisen voor luchtkwaliteit te realiseren. Luchtkwaliteitseisen vormen onder de Wet milieubeheer geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkeling als:

- er geen sprake is van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- een project, al dan niet per saldo, niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit leidt;

- een project is opgenomen in een regionaal programma van maatregelen of in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL);
- een project "niet in betekende mate" bijdraagt aan de luchtverontreiniging.

In het kader van het opstellen van een ruimtelijke onderbouwing moeten er derhalve doorgaans twee aspecten in beeld worden gebracht. Ten eerste of de luchtkwaliteit de nieuwe functie toelaat. Ten tweede moet blijken of het project is aan te merken als een NIBM-project en dus niet zal leiden tot een verslechterde luchtkwaliteit.

Besluit gevoelige bestemmingen

Op 16 januari 2009 is het Besluit gevoelige bestemmingen in werking getreden. Met deze AMvB wordt de vestiging van zogeheten 'gevoelige bestemmingen' in de nabijheid van provincialen- en rijkswegen beperkt. Dit heeft consequenties voor de ruimtelijke ordening. Het Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen) is gebaseerd op artikel 5.16a van de Wet milieubeheer, dat via een amendement van de Tweede Kamer in de Wet milieubeheer is opgenomen.

Het besluit is gericht op bescherming van mensen met een verhoogde gevoeligheid voor PM₁₀ en NO₂, in het bijzonder kinderen, ouderen en zieken. Indien een project betrekking heeft op een gevoelige bestemming en geheel of gedeeltelijk is gelegen op een afstand van 300 meter aan weerszijden van rijkswegen en 50 meter langs provinciale wegen, gemeten vanaf de rand van de weg en waar overschrijding van de grenswaarden voor PM₁₀ of NO₂ (dreigen te) plaatsvindt, mag het totaal aantal mensen dat hoort bij een gevoelige bestemming niet toenemen.

De volgende gebouwen met de bijbehorende terreinen zijn aangemerkt als gevoelige bestemming:

- scholen;
- kinderdagverblijven;
- verzorgings-, verpleeg- en bejaardentehuizen.

Het gaat hierbij niet om bestemmingen in de meest enge zin van het woord, maar om alle vergelijkbare functies, ongeacht de exacte aanduiding ervan in bestemmingsplannen en andere besluiten. In casu kan niet worden gesproken van een dergelijke functie.

Planspecifiek

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit

Extra verkeer als gevolg van het plan		
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)		45
Aandeel vrachtverkeer		0,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO ₂ in µg/m ³	0,03
	PM ₁₀ in µg/m ³	0,01
Grens voor "Niet In Betekende Mate" in µg/m ³		1,2
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekende mate; geen nader onderzoek nodig		

Weergave NIBM-tool

Voor kleinere ruimtelijke en verkeersplannen die effect kunnen hebben op de luchtkwaliteit heeft het Ministerie van Infrastructuur en Milieu in samenwerking met InfoMil een

specifieke rekentool ontwikkeld. Daarmee kan op een eenvoudige en snelle manier worden bepaald of een plan niet in betekende mate bijdraagt (NIBM) aan de concentratie van een stof in de buitenlucht. Uit de hiervoor weergegeven uitsnede blijkt dat het project niet in betekende mate bijdraagt aan het jaargemiddelde voor luchtkwaliteit. Ten opzichte van de huidige situatie zal het maximaal aantal verkeersbewegingen per dag met 45 toenemen. Hierbij is uitgegaan van vier verkeersbewegingen per dag per bed en breakfastkamer en 41 voor de vergaderruimte. Deze aanname is gebaseerd op de verkeerskengetallen van het CROW (zie paragraaf 4.10). Het voorliggend plan voorziet niet in de toevoeging van een gevoelige bestemming. Derhalve worden geen belemmeringen verwacht in het kader van luchtkwaliteit.

4.10 Verkeer

Onderdeel van een goede ruimtelijke ordening is het effect van een beoogd nieuwe project op de verkeersstructuur en het parkeren in en rondom het plangebied.

Planspecifiek

Het plan voorziet in parkeerplekken op eigen terrein. Voor de berekening van het benodigde aantal parkeerplekken is CROW publicatie 182 als uitgangspunt genomen. Hierin zijn de volgende normen opgenomen:

- bed en breakfastkamer: 1 parkeerplaats
- 100 m² vergaderruimte: 9 parkeerplaatsen

Het plan voorziet in 4 kamers en 500 m² (afgerond) vergaderruimte. De totale parkeervraag bedraagt volgens de CROW daarmee 45 parkeerplaatsen. Het parkeerterrein bedraagt 40 bij 33 meter. Deze afmetingen bieden in principe voldoende parkeermogelijkheden voor 50 tot 55 auto's. Hiermee wordt ruim voorzien in het benodigde aantal parkeerplekken en kunnen piekmomenten zonder problemen worden opgevangen.

In advies van de gemeente omtrent het verkeer blijkt dat, ondanks dat het aantal verkeersbewegingen behoorlijk zal toenemen, er geen belemmering voor de ontwikkeling aan de Rijnbandijk 163 wordt voorzien. De dijk beschikt over voldoende restcapaciteit.

4.11 Waterhuishouding

Nationaal beleid

Het aspect water is van groot belang binnen de ruimtelijke ordening. Door verstandig om te gaan met het water kan verdroging en wateroverlast worden voorkomen en de kwaliteit van het water hoog worden gehouden.

Op Rijksniveau en Europees niveau zijn de laatste jaren veel plannen en wetten gemaakt met betrekking tot water. De belangrijkste hiervan zijn het Waterbeleid voor de 21^e eeuw, de Waterwet en het Nationaal Waterplan.

Waterbeleid voor de 21^e eeuw

De Commissie Waterbeheer 21^e eeuw heeft in augustus 2000 advies uitgebracht over het toekomstige waterbeleid in Nederland. De adviezen van de commissie staan in het rapport 'Anders omgaan met water, Waterbeleid voor de 21^e eeuw' (WB21). De kern van het rapport WB21 is dat water de ruimte moet krijgen, voordat het die ruimte zelf neemt. In het

Waterbeleid voor de 21^e eeuw worden twee principes (drietrapsstrategieën) voor duurzaam waterbeheer geïntroduceerd:

- vasthouden, bergen en afvoeren: dit houdt in dat overtollig water zoveel mogelijk bovenstrooms wordt vastgehouden in de bodem en in het oppervlaktewater. Vervolgens wordt zo nodig het water tijdelijk geborgen in bergingsgebieden en pas als vasthouden en bergen te weinig opleveren wordt het water afgevoerd.
- schoonhouden, scheiden en zuiveren: hier gaat het erom dat het water zoveel mogelijk schoon wordt gehouden. Vervolgens worden schoon en vuil water zoveel mogelijk gescheiden en als laatste komt het zuiveren van verontreinigd water aan het bod.

Waterwet

Centraal in de Waterwet staat een integraal waterbeheer op basis van de 'watersysteembenadering'. Deze benadering gaat uit van het geheel van relaties binnen watersystemen. Denk hierbij aan de relaties tussen waterkwaliteit, -kwantiteit, oppervlakte- en grondwater, maar ook aan de samenhang tussen water, grondgebruik en watergebruikers.

Nationaal Waterplan

Op basis van de Waterwet is het Nationaal Waterplan vastgesteld door het kabinet. Het Nationaal Waterplan geeft op hoofdlijnen aan welk beleid het Rijk in de periode 2009 - 2015 voert om te komen tot een duurzaam waterbeheer. Het Nationaal Waterplan richt zich op bescherming tegen overstromingen, beschikbaarheid van voldoende en schoon water en de diverse vormen van gebruik van water. Het geeft maatregelen die in de periode 2009-2015 genomen moeten worden om Nederland ook voor toekomstige generaties veilig en leefbaar te houden en de kansen die water biedt te benutten.

Beleid Waterschap Rivierenland - Waterbeheerplan 2010-2015

Voor de periode 2010-2015 heeft het Waterschap Rivierenland een waterbeheerplan opgesteld. Dit plan is op 30 oktober 2009 vastgesteld door het Algemeen Bestuur van het waterschap. Het plan gaat over het waterbeheer in het hele rivierengebied en omvat alle watertaken van het waterschap: waterkwantiteit, waterkwaliteit, waterkering en waterketen.

Het nieuwe waterbeheerplan bouwt vooral voort op het bestaande beleid uit de voorgaande waterbeheerplannen. Het Waterbeheerplan 2010-2015 heeft een integraal en strategisch karakter. De koers voor de komende zes jaren is in het plan vastgelegd.

De opgaven waar het waterschap voor staat, zijn groot. Het waterschap wil het beheergebied in 2015 klimaatbestendig hebben op basis van de huidige klimaatscenario's. De primaire waterkeringen zijn dan op orde, dat wil zeggen dat ze voldoen aan de dan geldende normen. En het bergend vermogen van watersysteem in het landelijk gebied is zodanig vergroot, dat slechts bij zeer uitzonderlijke regenval wateroverlast optreedt. Daarnaast stellen we ons tot doel dat in 2027 de KRW-doelstellingen voor de waterkwaliteit worden gehaald. Hiervoor is het nodig in de periode 2010 tot en met 2015 een groot aantal maatregelen te treffen om vooral de ecologische waterkwaliteit te verbeteren.

Ook het stedelijk gebied zal klimaatbestendig moeten worden gemaakt. Samen met de gemeenten gaat het waterschap in de planperiode verder op de ingeslagen weg om het waterbergend vermogen van stedelijk water te vergroten en de waterkwaliteit te

verbeteren. Daarnaast geeft het waterschap met de gemeenten verder vorm aan de samenwerking in de afvalwaterketen. Tenslotte wil het waterschap de watercondities voor de natte natuur, zoals Natura-2000 gebieden en verdroogde gebieden, verbeteren en de waterkwaliteit in wateren met aquatische natuurwaarden beschermen en waar mogelijk verbeteren.

Het waterschap vindt het belangrijk dat het waterbeheerplan niet alleen betrekking heeft op de ontwikkeling van nieuwe waterpartijen en waterkeringen, maar dat het ook gaat over de wijze waarop het beheer en onderhoud plaatsvindt. Bijvoorbeeld over peilbeheer, natuurvriendelijk onderhoud en energiebewust beheer.

Waterplan Buren 2008-2017

In 2008 heeft de gemeente Buren samen met het Waterschap Rivierenland het Waterplan Buren 2008-2017 opgesteld. Doel van het waterplan is het ontwikkelen en vastleggen van overkoepelend waterbeleid voor een gezond en veerkrachtig watersysteem in Buren waarmee:

- wateraspecten in bestaand beleid en plannen in samenhang worden gebracht;
- wordt geanticipeerd op toekomstige ontwikkelingen zoals verwoord in nationale en Europese beleidsstandpunten (NBW en KRW);
- voor water heldere richtlijnen beschikbaar komen die zich goed laten vertalen in het gemeentelijk RO-instrumentarium.

Het waterbeleid zal worden uitgewerkt in een uitvoeringprogramma (2007-2015) met concrete afspraken over ambities, maatregelen, kosten(verdeling) en doorwerking in de ruimtelijke ordening. Het uitvoeringsprogramma speelt in op kansen, knelpunten en ontwikkelingen.

Het waterplan dient als praktische leidraad bij de uitvoering van water- en ruimtelijke ordeningprojecten. De planvorming vindt plaats in samenwerking met de belangrijkste 'waterpartner', het waterschap. Gestreefd wordt naar realisatie van de stedelijke wateropgave tegen de laagst maatschappelijke kosten. Hiertoe wordt tijdens de planvorming gezocht naar draagvlak bij betrokkenen en belanghebbenden.

Watertoets

De watertoets is als planologisch 'instrument' ingevoerd om vroegtijdig in een planproces middels overleg tussen initiatiefnemer en de waterbeheerders nadelige effecten op het watersysteem zo veel mogelijk te beperken. Door middel van overleg in het begin van een planproces kunnen dure of gecompliceerde oplossingen worden voorkomen. De waterbeheerder wordt voorafgaand aan de formele Wro-procedure geconsulteerd.

Planspecifiek

De locatie valt onder het beheersgebied van het Waterschap Rivierenland. In hun beleid is vastgelegd dat bij nieuwbouw watercompensatie is vereist. Watercompensatie is noodzakelijk bij een toename van verharding van 1.500 m² in landelijk gebied. De ontwikkeling behelst een functiewijziging van het nog te restaureren gebouw en de aanleg van een parkeerterrein. Het parkeerterrein wordt 40 bij 33 meter. De oppervlakte is dan 1320 m². Deze oppervlakte blijft beneden de grenswaarde; watercompensatie is niet noodzakelijk.

4.12 Spuithinder

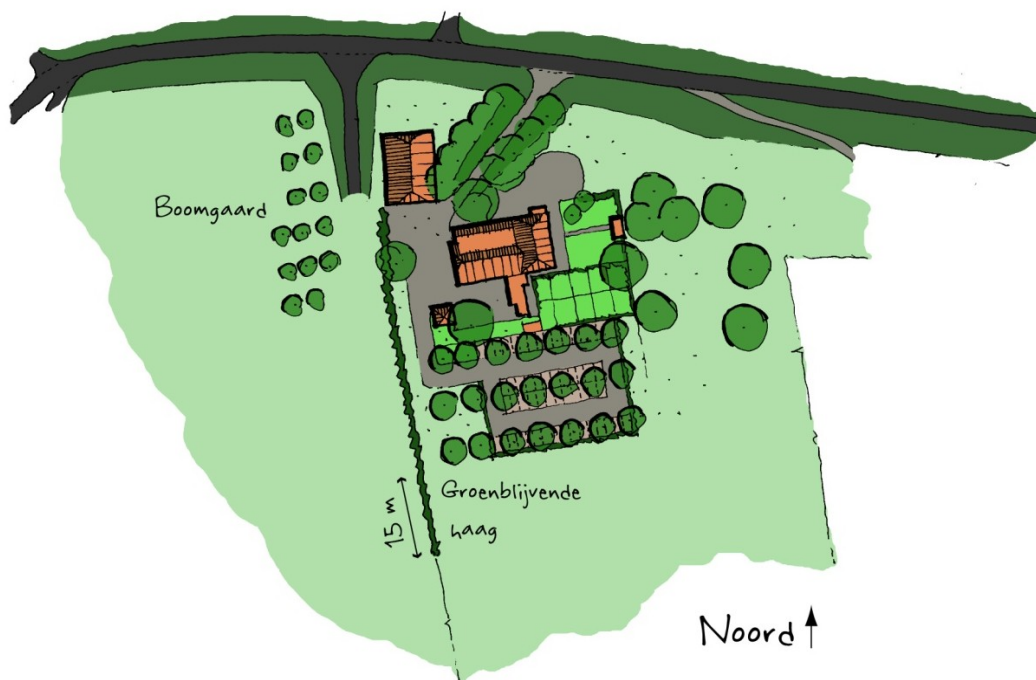
Spuit- en teeltvrije zones worden opgenomen om gevoelige objecten (zoals woningen) te beschermen tegen de gezondheidsrisico's die samenhangen met het gebruik van bestrijdingsmiddelen bij fruitteelt en boomteelt. Gebruikelijk is het om een zone aan te houden van 50 meter tussen de gevoelige functie en de teelt waarbinnen niet gespoten en geteeld mag worden.

Spuitzones worden opgenomen als zonering bij teeltactiviteiten. Binnen deze zones zijn geen hindergevoelige functies zoals wonen en recreatie toegestaan. Teeltvrije zones worden opgenomen als zonering bij hindergevoelige functies. Binnen deze zones is het niet mogelijk agrarische fruitteelt en/of boomteelt-activiteiten uit te voeren.

Planspecifiek

Gelet op de nabijgelegen fruitboomgaarden is op 07-09-2012 door SP en A advies een bureauonderzoek verricht naar de invloed van de spuitzones op het plangebied. In dit onderzoek (opgenomen in de bijlage) wordt geconcludeerd dat een minimale ruimtelijke scheiding van 20 meter tussen de westelijk gelegen fruitbomen en de gevoelige bestemming (bed and breakfast in de deel) mogelijk is, mits wordt voorzien in voldoende maatregelen. Omdat enkel maatregelen op eigen terrein kunnen worden toegepast wordt aanbevolen om op of dichtbij de westelijk gelegen perceelsgrens een dubbele bladhoudende haag aan te planten, van ten minste dezelfde hoogte als de fruitbomen op het naastliggende perceel. De dubbele haag dient te lopen vanaf het zuidelijk gelegen gebouw (schuur) op het eigen perceel tot ruim 10 meter voorbij de parkeerplaatsen. Bij onvoldoende hoogte van de haag kan overwogen worden te werken met een (voldoende dicht) windgaas. De uitkomst van het onderzoek, een dubbele elzenhaag, zorgt voor een goede ruimtelijke scheiding tussen de fruitbomen en de ontwikkeling aan de Rijnbandijk 163. Deze uitkomst wordt, met een voorwaardelijke verplichting, juridisch vastgelegd in de regels en verbeelding van het bestemmingsplan.

Op de hiernavolgende afbeelding is deze voorwaardelijke verplichting weergegeven. Deze afbeelding is tevens als bijlage bij ruimtelijke onderbouwing gevoegd.

Situatieschets met groenblijvende haag

De nieuw te realiseren boomgaard ten zuiden van de ontwikkeling zal op meer dan 50 meter van de gevoelige bestemming zijn gesitueerd. Voor de hoogstamboomgaard wordt geen gebruik gemaakt van bestrijdingsmiddelen.

5 MAATSCHAPPELIJKE EN ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID

5.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Bij de voorbereiding van een ontwerp bestemmingsplan dient op grond van artikel 3.1.6 lid 1 Wro sub c overleg te worden gevoerd als bedoeld in artikel 3.1.1 Bro. Op basis van het eerste lid van dit artikel wordt overleg gevoerd met waterschappen en met die diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn. Voor wat kleinere plannen kan, in overleg, afgezien worden van dit overleg.

Een ontwerpbestemmingsplan dient conform afdeling 3.4 Awb gedurende 6 weken ter inzage gelegd worden. Hierbij is er de mogelijkheid voor een ieder om zienswijzen in te dienen op het plan. Na vaststelling door de Raad wordt het vaststellingsbesluit bekend gemaakt. Het bestemmingsplan ligt na bekendmaking 6 weken ter inzage. Gedurende deze termijn is er de mogelijkheid beroep in te dienen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het bestemmingsplan treedt vervolgens daags na afloop van de tervisielegging in werking als er geen beroep is ingesteld. Is er wel beroep ingesteld dan treedt het bestemmingsplan ook in werking, tenzij naast het indienen van een beroepschrift ook om een voorlopige voorziening is gevraagd. De schorsing van de inwerkingtreding eindigt indien de voorlopige voorziening wordt afgewezen. De procedure eindigt met het besluit van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Planspecifiek

De voorliggende ruimtelijke onderbouwing en de daarin opgenomen ontwikkeling maakt onderdeel uit van het ontwerpbestemmingsplan 'Buitengebied, derde herziening'. In de procedure voor dit bestemmingsplan zal een ieder in de gelegenheid worden gesteld om zienswijzen kenbaar te maken.

5.2 Economische uitvoerbaarheid (kostenverhaal en planschade)

Bij de voorbereiding van een bestemmingsplan dient, op grond van het Bro onderzoek plaats te vinden naar de (economische) uitvoerbaarheid van het plan. In principe dient bij vaststelling van een ruimtelijk besluit tevens een exploitatieplan te worden vastgesteld om het verhaal van de plankosten zeker te stellen. Op basis van 'afdeling 6.4 grondexploitatie', artikel 6.12, lid 2 van de Wro kan de gemeenteraad bij het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan echter besluiten geen exploitatieplan vast te stellen indien:

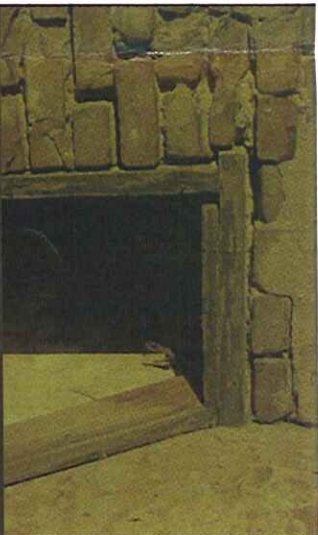
- het verhaal van kosten van de grondexploitatie over de in het plan of besluit begrepen gronden anderszins verzekerd is;
- het bepalen van een tijdvak of fasering als bedoeld in artikel 6.13, eerste lid, onder c, 4°, onderscheidenlijk 5°, niet noodzakelijk is;
- het stellen van eisen, regels, of een uitwerking van regels als bedoeld in artikel 6.13, tweede lid, onderscheidenlijk b, c of d, niet noodzakelijk is.

Planspecifiek

Er is geen sprake van een bouwplan, zoals bedoeld in artikel 6.2.1 Bro. De ambtelijke kosten zijn daarom op basis van de legesverordening verhaald op de initiatiefnemer.

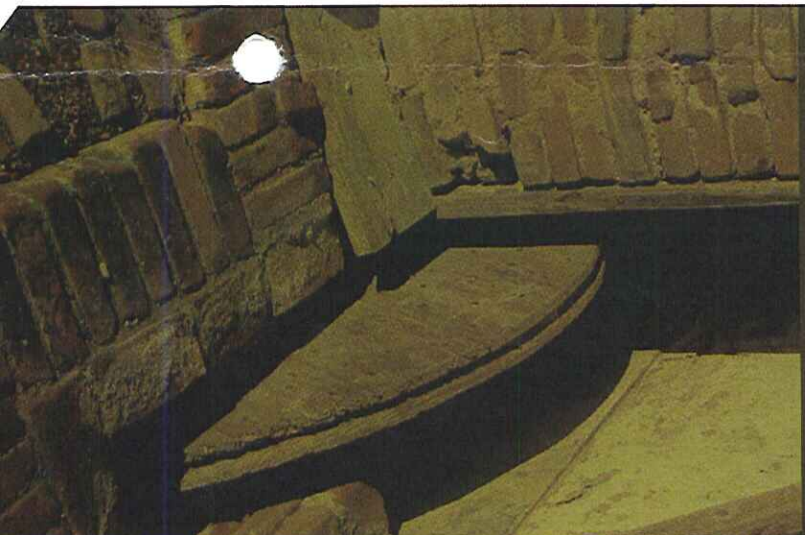
BIJLAGEN

1. Erfinrichtingsplan Rijnbandijk 163 te Maurik, Marcelis Wolak
Landschapsarchitectuur, 07-03-2012
2. Quicksan Flora en Fauna Rijnbandijk 163 te Maurik, Laneco, projectnummer
04.12.11, 06-08-2012
3. Onderzoek spuitzone Buren, SP&A, projectnummer 201220350.R01a, 08-11-2012
4. Schets voorwaardelijke verplichting, Buro SRO, kenmerk SR120063 | 3, 05-11-
2012

Rijnbandijk 163 Maurik

Erfinrichtingsplan
7 maart 2011

Rijnbandijk 163 Maurik

Erfinrichtingsplan

7 maart 2011

In opdracht van:

Familie A.T.W. Straver
Rijnbandijk 163
4021 AH Maurik

Auteur:

Marcelis Wolak *Landschapsarchitectuur*

Ir. Monique Wolak (tekst)

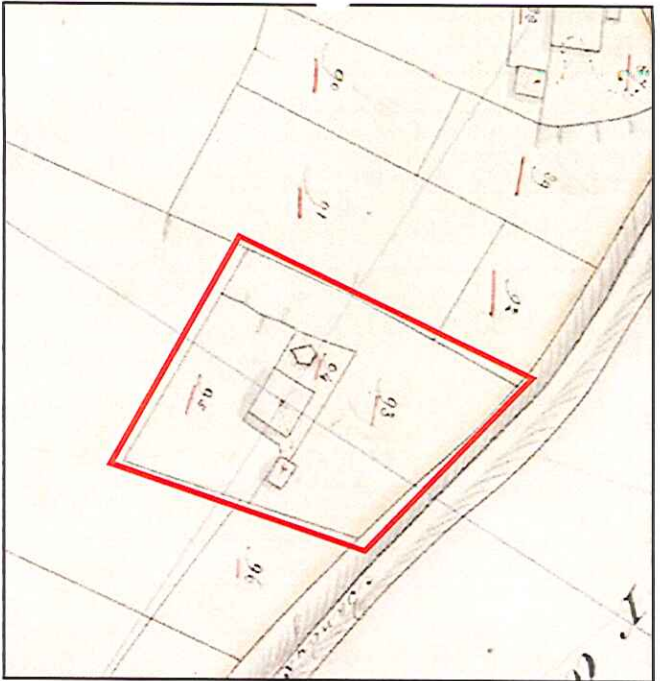
Ing. Jorg Kirchner (tekst, illustraties en lay-out)

Italianseweg 6, Doorwerth

Postbus 155, 6860 AD Oosterbeek

Telefoon 026 339 01 51

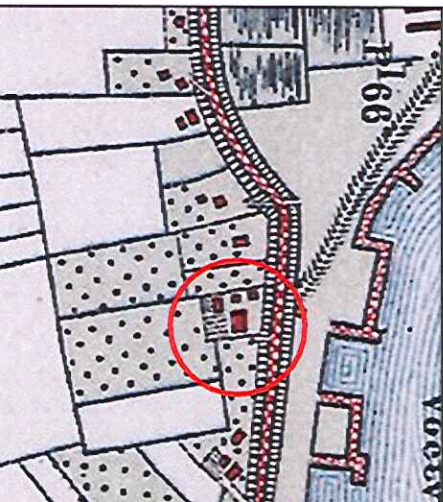
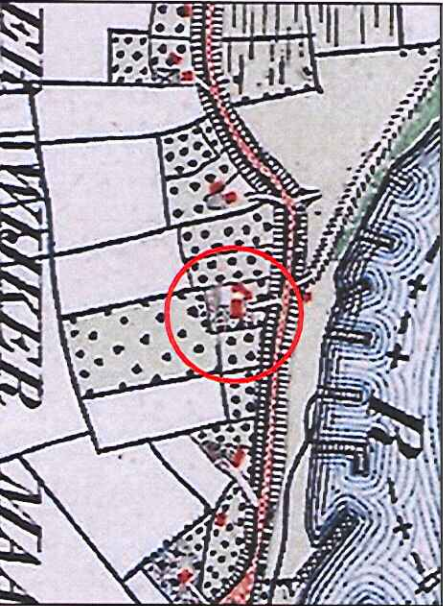
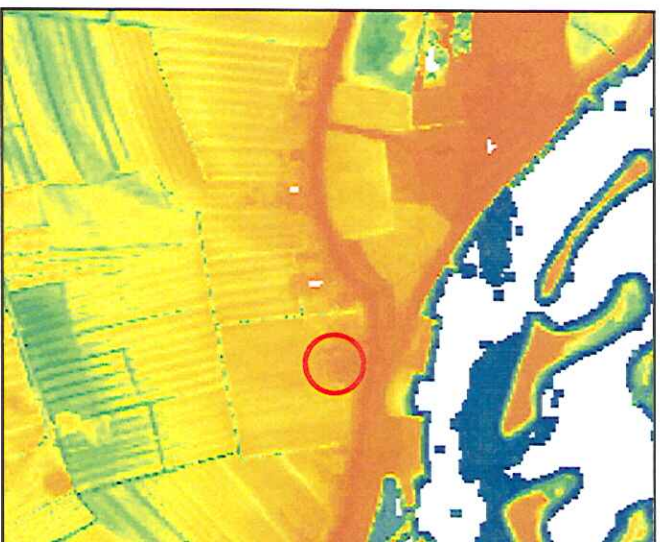
Fax 026 339 01 07

Kadasterkaart (minimumpian) 1811-1831
Bron: www.waasvaar.nl

- 93. Boomgaard
- 94. Huis en erf
- 95. Tuin
- 96. Bos

Algemene hoogtekart van Nederland.
Bron: www.dhm.nl

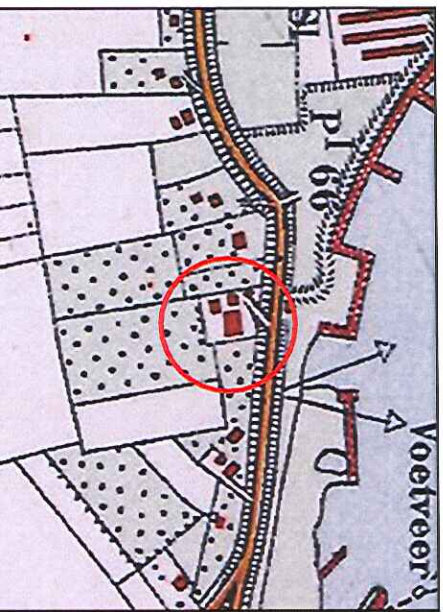
Cultuurhistorische karakteristieken

Situering

De oudste boerenerven in de Betuwe zijn meestal gesitueerd op de hoger gelegen oeverwallen, langs de rivieren en oude stoomruggen. In de loop van de jaren werden op deze oeverwallen ook dijken aangelegd om het land nog beter tegen het water te beschermen, meestal gebeurde dit aan de rivierzijde van de oeverwal. Oudere erven liggen dan ook vaak op enige afstand van de voet van de dijk, zoals het erf van Rijnbandijk 163 te Maurik.

Boerderij

In de Betuwe is het Krukhuis met anderhalve woonlaag en een rieten kap het meest gangbare boerderijtype. De grond van de Betuwe is zeer voedselrijk en de mensen hebben hier goed geboerd. De daaruit voortvloeiende welvarendheid heeft zich ook geuit in de architectonische rijkdom, veelzijdigheid en individualiteit van de boerderijen en de inrichting van de erven. Ook aan deze boerderij aan de Rijnbandijk is deze rijkdom af te lezen.

Erf

De inrichting van het erf of de huiskavel is van oudsher sterk beïnvloed door de functionaliteit.

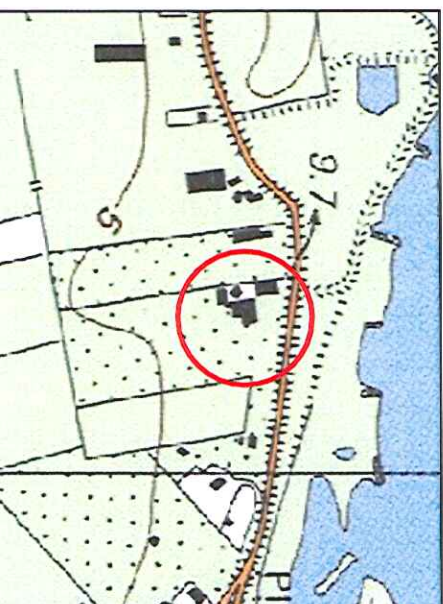
Het voorerf is waar de voordeur is, in dit geval aan de zijkant, maar dat komt wel vaker voor bij oude boerderijen. De staldeur bepaalt de situering van het achtererf.

Het achtererf is meestal bedoeld voor agrarische doeleinden en zo ingericht dat vee, oogst en machines goed in en uit de stallen gebracht kunnen worden. Het achtererf is daarom vrij open van karakter.

Het voorerf is vaak in gebruik als siertuin. Zeker in de Betuwe, waar de formele tuin met geometrische vormen van oudsher zeer geliefd is. Aan de zijde van het woongedeelte van de boerderij wordt vaak groente en fruit verbouwd voor eigen gebruik.

In de omgeving van Maurik komen verschillende erven voor die (deels) door een haag wordt omgeven. De voortuin bestaat meestal uit een groot gazon met daaromheen een rand van bloemen en struiken. De toegang tot het erf is veelal voorzien van een gietijzeren sierhekwerk.

Op de zijerven zijn vaak een of twee rijen oude hoogstamfruitbomen geplant.

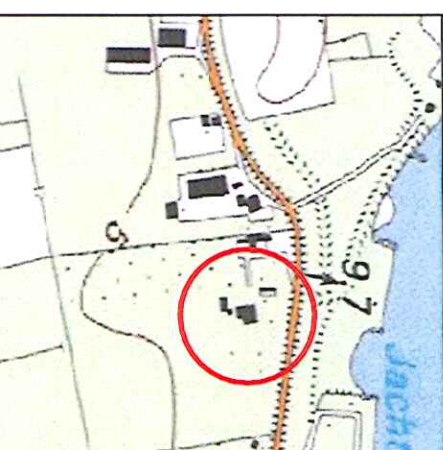

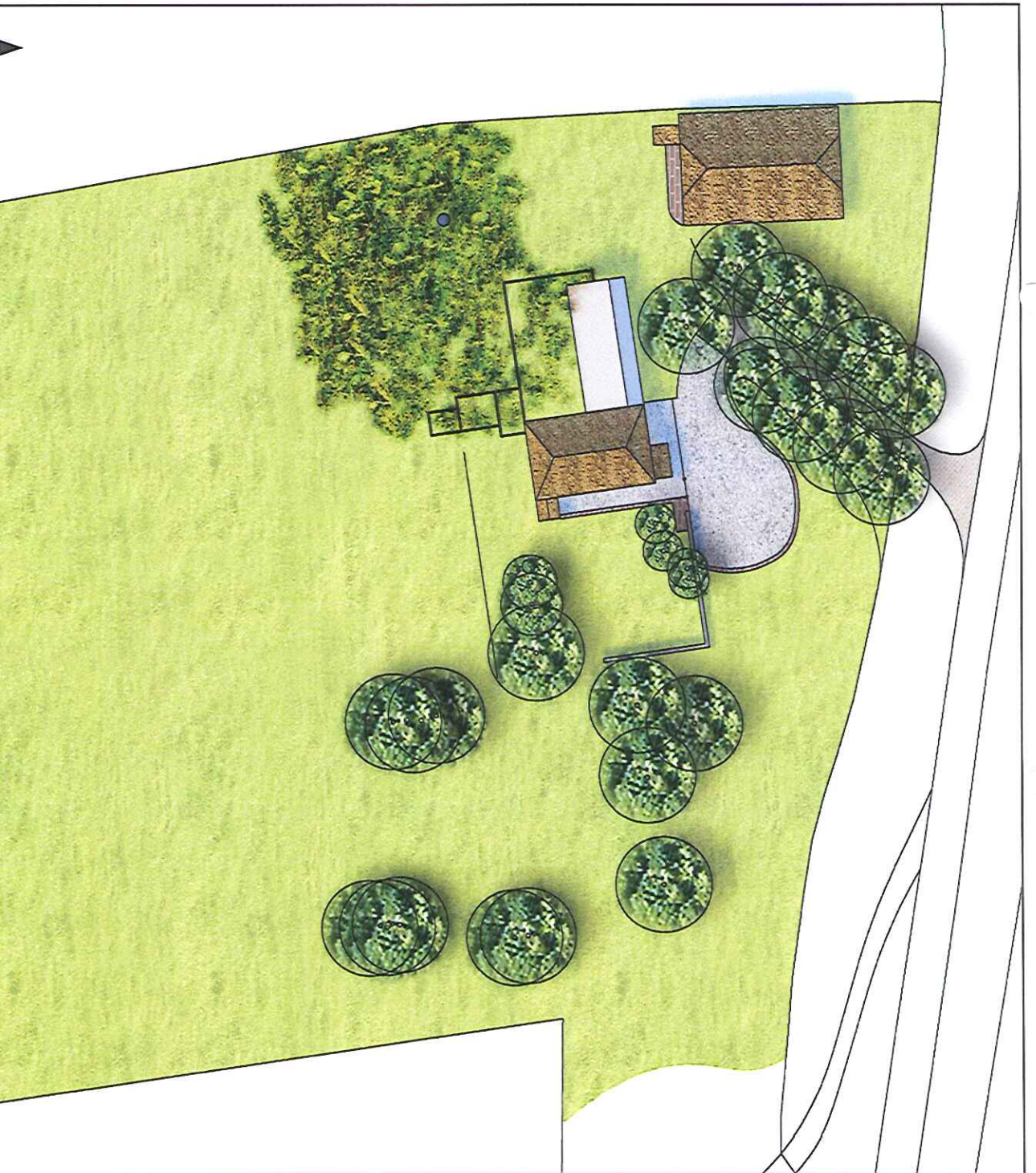
Historische ontwikkeling van het erf

Aan de hand van historische topografisch indruk te krijgen van veranderingen op het laatste 200 jaar. Volgens kadastrale gegevens 1833 waren de gronden van de huidige Rijkswaard Maurik in gebruik als huis en erf met aan tuin en langs de dijk boomgaard en bos. Eerst opstellen op het erf te staan, waarvan één een hooiberg was. Het land ten zuiden van de dijk bouwland.

Vanaf 1918 staat de huidige boerderij op de dijk aan de dijkzijde en hooiberg en koetsers erf. Deze raken na 1990 in verval, samen met de boerderij.

Verder is vanaf 1930 de verlegging van de dijk mogelijk in combinatie met dijkverhoging. Mogelijk in combinatie met dijkverhoging van 1896 tot 1995 word het bouwland acht als fruitboomgaard gebruikt. Op de hoogte richting van de fruitboomrijen nog te zien gericht voren.

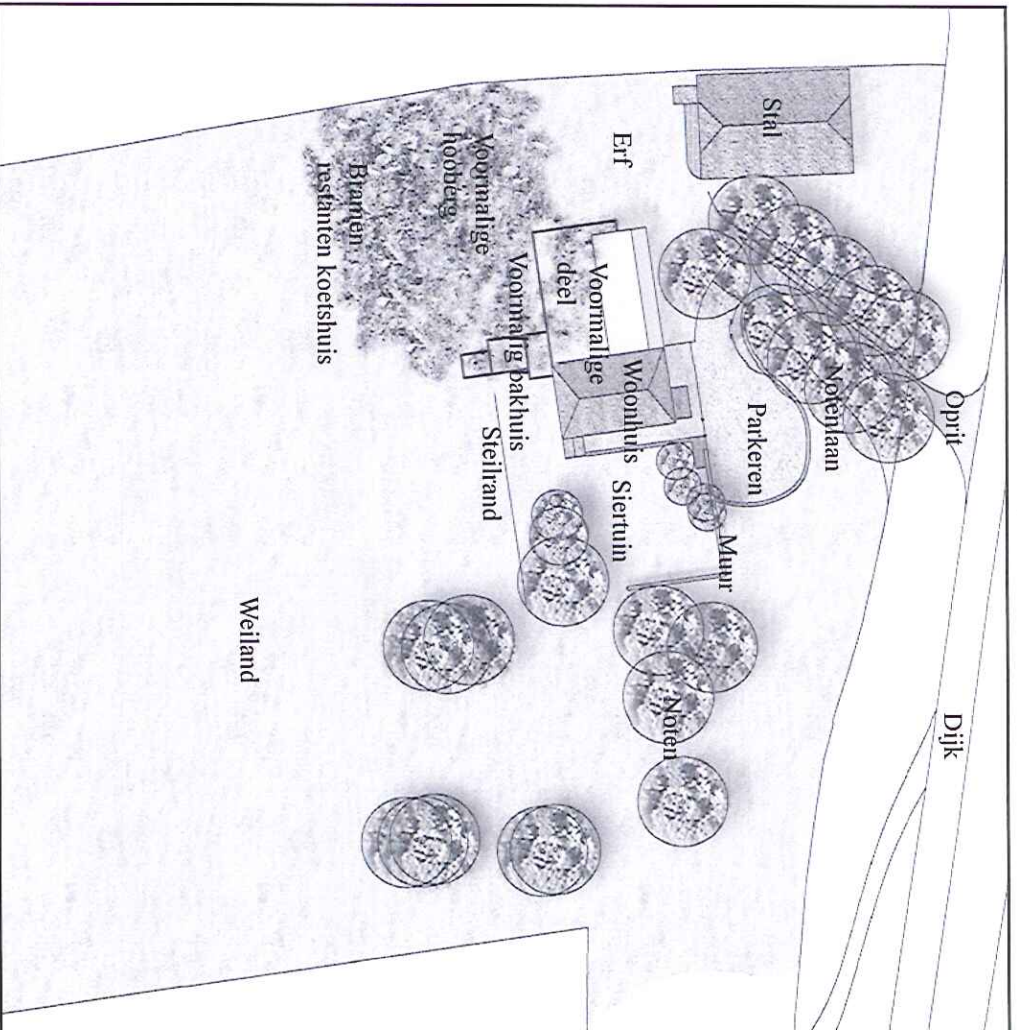

Huidige situatie

De huidige situatie geeft nog steeds een goed beeld van de voornamelijkheid van het oorspronkelijke erf. Ook al is het achterste deel van de boerderij en het bakhuis inmiddels in verval geraakt en zijn er van de hooiberg en het koetshuis nog maar enkele restanten aanwezig op het erf.

Langs de oprit staan twee rijen notenbomen, die mogelijk al rond 1930 geplant zijn. Ook aan de oostkant, op het voorerf, staan verschillende oude notenbomen. Samen geven ze de boerderij een fraaie groene omlijsting. Een sierhek markeert de toegang tot het erf vanaf de dijk.

De siertuin voor de boerderij wordt deels begrensd door een oude muur en bestaat voornamelijk uit gras en enkele solitaire bomen, zoals meidoorn, berk en noot. Naar het zuiden vormt een kleine stieland de overgang naar het huidige weiland.

Toelichting huidige situatie

Recente luchtfoto. Bron: www.bing.com/maps

Luchtfoto huidige situatie. Bron: www.bing.com/maps

Stal

Notenhain

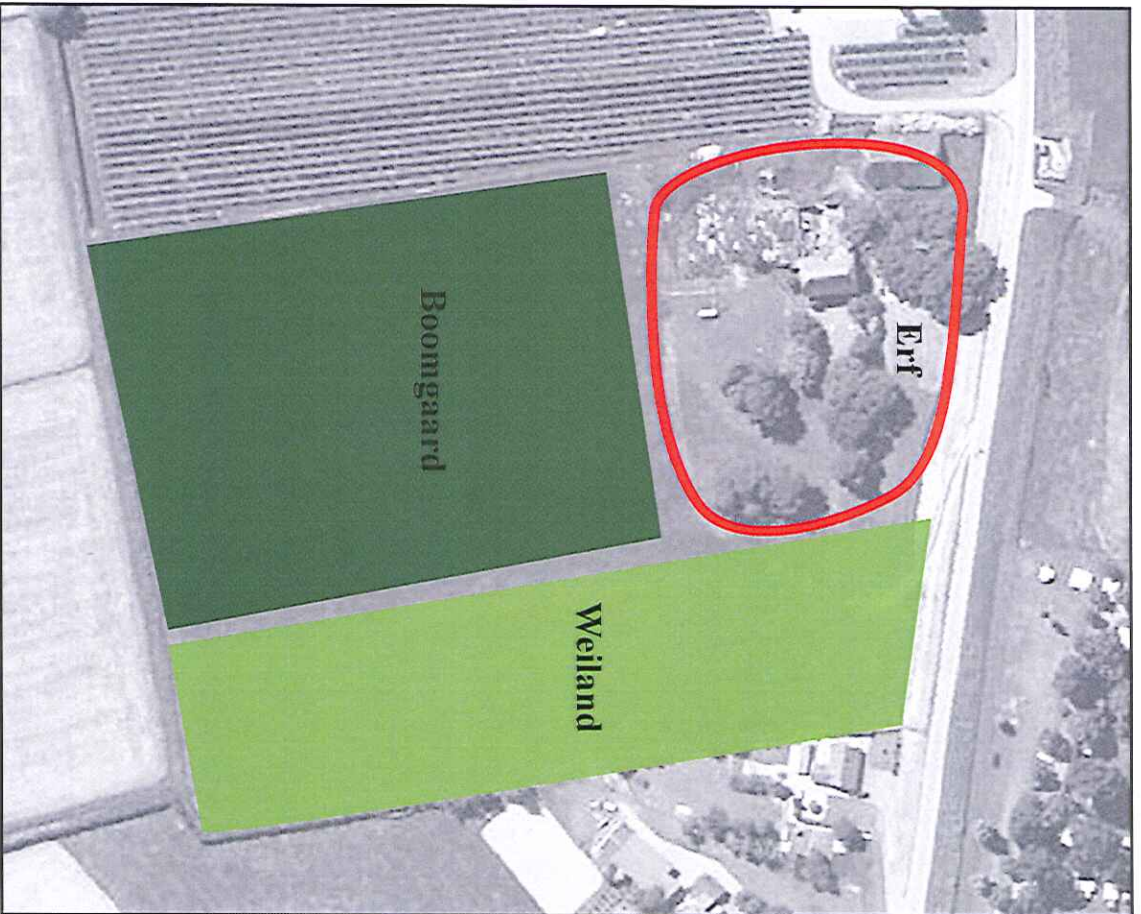

Notenbomen

Tubmuur

Hoofdkopzet: Erf en bouwlanden

Erfinrichtingsplan

Het veranderen van de agrarische functie van het erf naar een vergadercentrum met logies en ontbijt is aanleiding om het vervallen schuurdeel van de boerderij te herstellen en het erf opnieuw in te richten. Deze nieuwe fase biedt ook de kans het karakter van dit boenerf te versterken. Er wordt gebruik gemaakt van de bestaande karakteristieke elementen, zoals de notenbomen die de oprit begeleiden, de andere bomen op het voorerf en de karakteristieke erfstructuur die hier nog zo herkenbaar is. Betuwsse tuinkennemken en de typerende hagen en fruitbomen gaan hier weer terugkomen.

De functies die een directe relatie met de boerderij hebben, worden zo gesitueerd en vormgegeven dat ze ruimtelijk onderdeel uitmaken van het erf. De overige gronden blijven een agrarische functie houden, waarbij de gronden ten zuiden van het erf als boomgaard kunnen worden ingericht.

Op het erf wordt de tweedeling tussen voor- en achtererf opgepakt door de een functie-scheiding tussen privé en openbaar aan het brengen.

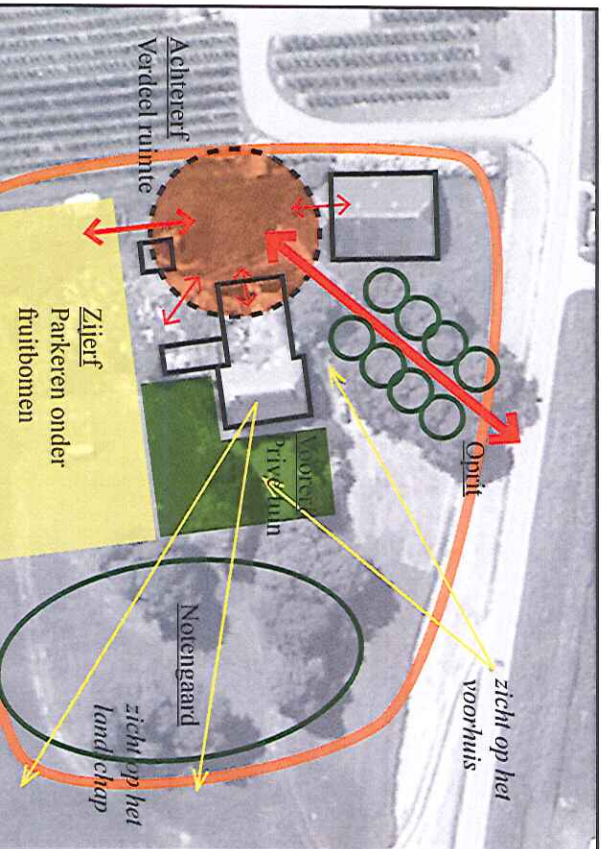
Het woonhuis met voorerf zal privé blijven, waarbij het voorerf weer het karakter van een privétuin krijgt. De huidige muur, de stielrand en het bakhuis vormen de logische begrenzing van deze tuin.

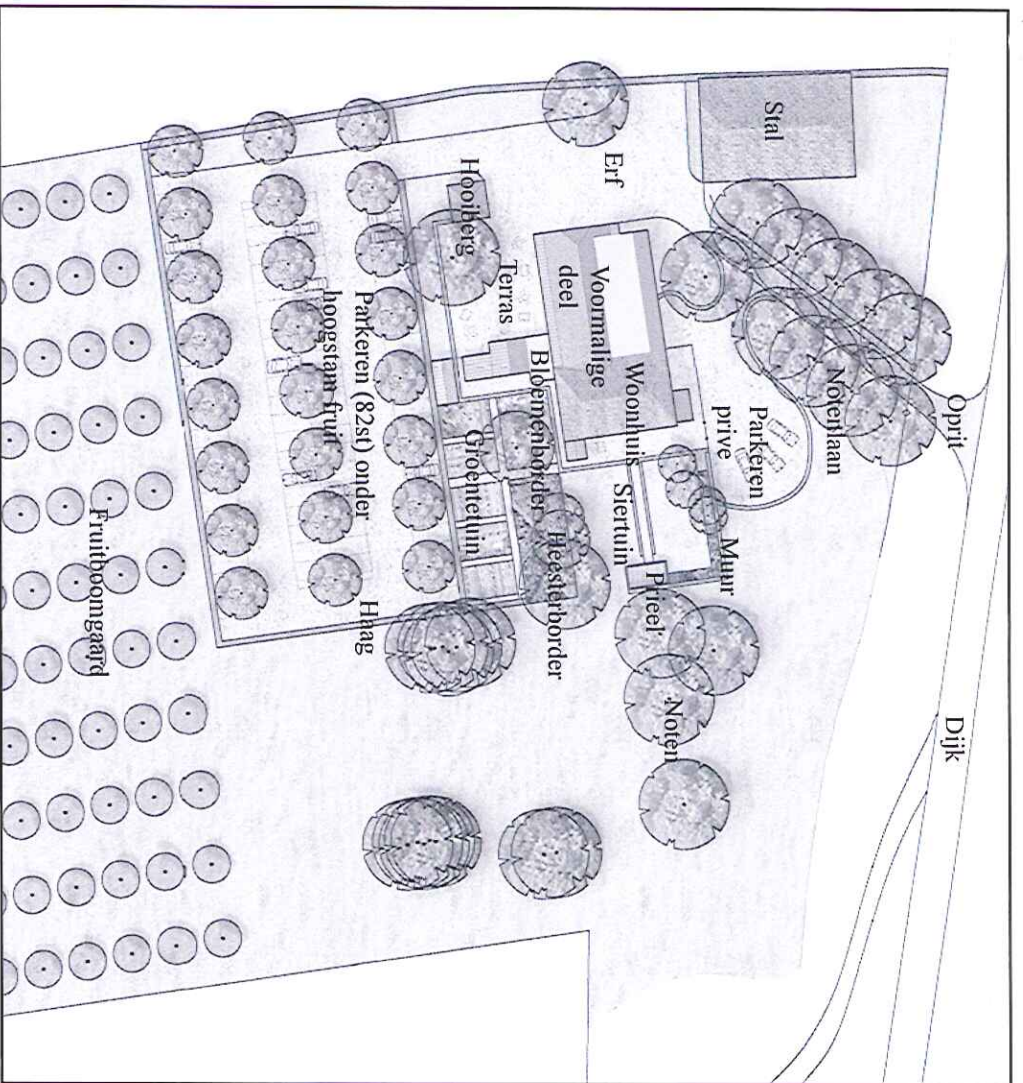
Direct voor het huis komt een formele siertuin, met een pad naar een terras met priegel. Deze tuin wordt begrensd door sierheester, bijvoorbeeld hortensia's. Vanuit het huis is er uitzicht over het gras richting het landschap.

Ten zuiden van het woonhuis komt een bloemenpluktuin. Hier is ook een grote solitaire boom gedacht om het woonhuis vanaf de dijk met groen te omlijsten en het zicht op het zijerf te beperken. Ten zuiden van deze tuindelen is vervolgens nog ruimte

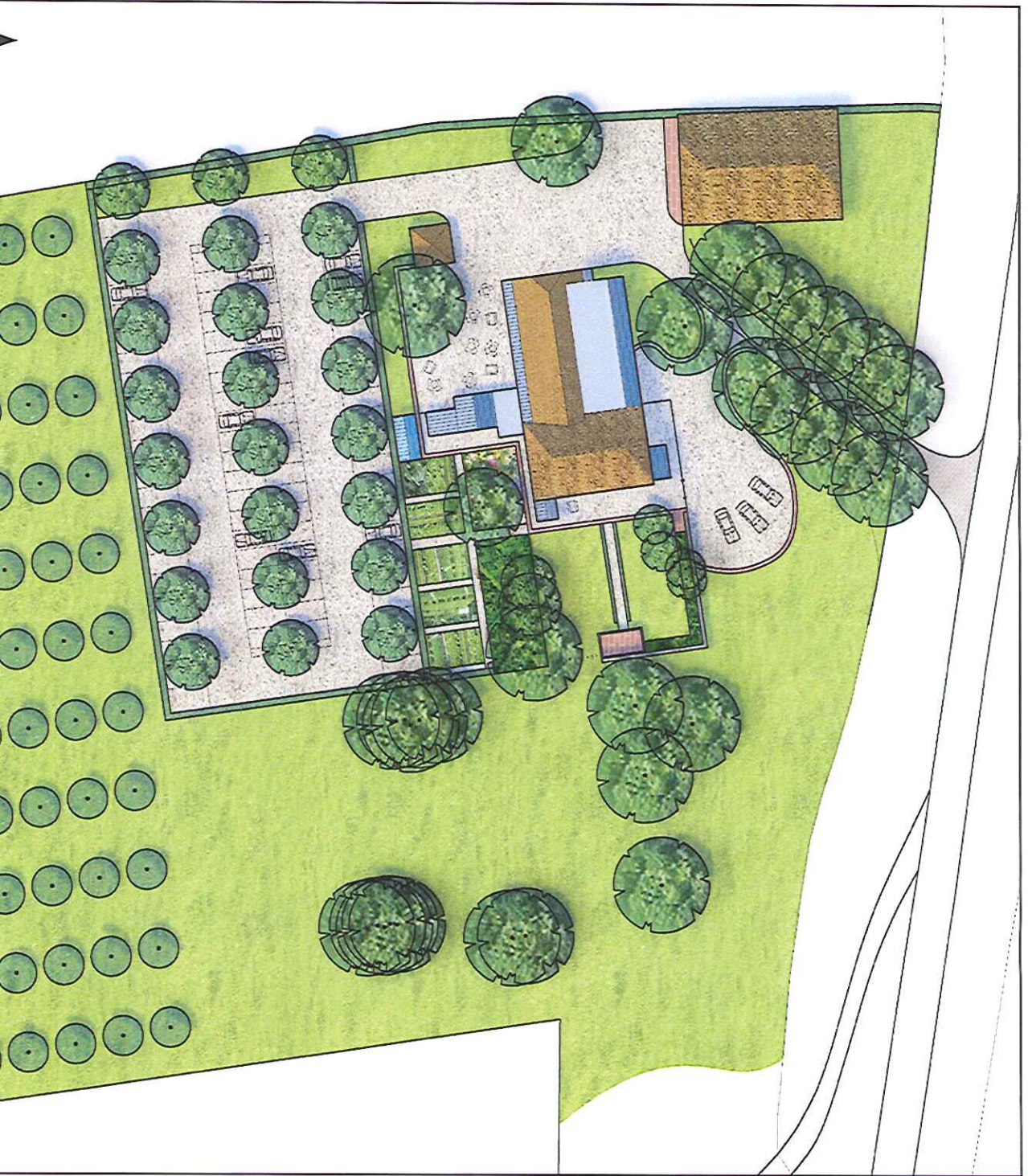
voor een groentetuin. Dit deel is hiervoor vanwege de lagere en beschutte ligging aan te vullen met sierheesters. Een mogelijke kas naast begrenst het privédeel van het openbare deel achtererf.

Dit achtererf fungeert als verdeelruimte tussen de vergaderruimte in de deel, de te herstellen oprit en de benodigde parkeerplaats. Op de erf met de naastliggende boomgaard wordt geplant. Omdat het parkeren functioneel is hoort is dit gesitueerd op het zijerf, onder fruitboomgaard en ingekaderd door een haag zijn haaks georiënteerd op de aangrenzende om te benadrukken dat dit de fruitbomen gebruik die men wel vaker op het zijerf vindt.

Toelichting erf-inrichtingsplan

Quick scan flora en fauna

Rijnbandijk 163 te Maurik

Opdrachtgever: Buro SRO

30 oktober 2012

projectnummer 04.12.11

Naam product: Quick scan flora en fauna
Locatie: Rijnbandijk 163 te Maurik
Opdrachtgever: Buro SRO

Opdrachtnemer: Laneco
Ons kenmerk: 04.12.11
Projectleider: ir. D van Pijkeren
Contact: DvPijkeren@Laneco.nl

INHOUD

1	INLEIDING	1
1.1	AANLEIDING	1
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN	1
2	WETTELIJK KADER	3
2.1	GEBIEDSBESCHERMING	3
2.2	SOORTENBESCHERMING	3
3	TOETSING	6
3.1	ONDERZOEKSMETHODIEK	6
3.2	GEBIEDSBESCHERMING	6
3.3	SOORTENBESCHERMING	8
4	CONCLUSIE	12
4.1	GEBIEDSBESCHERMING	12
4.2	SOORTENBESCHERMING	12
4.3	CONSEQUENTIES	13
4.4	AANBEVELINGEN	14

BIJLAGEN:

bijlage 1: literatuurlijst

bijlage 2: natura2000gebied uiterwaarden nederrijn

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Aan de Rijnbandijk 163 te Maurik is de restauratie van een oud dijkpand voorgenomen met de bedoeling hier een bed and breakfast en congresruimte te vestigen. Eén van de haalbaarheidsstudies in het kader van de bestemmingsplanwijziging die hiervoor dient te worden uitgevoerd, is toetsing aan de natuurwet- en regelgeving.

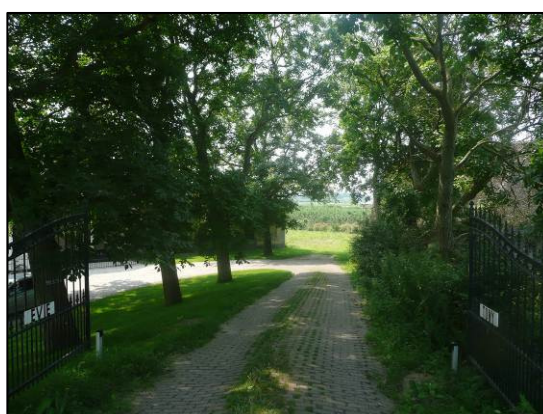
Globale ligging plangebied (Kaart; Open Streetmaps, Luchtfoto Google Earth)

Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning, uitspraken worden gedaan over de geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied ligt onderaan de dijk van de Nederrijn, die aan de noordzijde van het plangebied ligt. Tussen de rivier en het plangebied ligt het water/recreatiegebied Het Eiland van Maurik. Net ten noordoosten van het plangebied ligt een grote jachthaven. Zuidelijk, oostelijk en westelijk liggen agrarische gronden, hoofdzakelijk bestaande uit weiden en akkers. Verspreid, waaronder direct aan de westzijde van het plangebied, liggen commerciële fruitboomgaarden.

Het plangebied zelf betreft de helft van het erf aan de Rijnbandijk 163. Het woonhuis is namelijk reeds geheel gerestaureerd. Direct tegen het woonhuis aan staat een oude gevel van het zijhuis, wat verder voor 80% is ingestort. Op het erf staat ook een oude, deels met golfplaten en deels met riet gedekte schuur. Langs de toerit de dijk af staan oude walnotenbomen (Juglans regia) met een stamdoorsnede van 40-60 cm.

Indrukken van het plangebied (foto's Laneco).

In het plangebied willen de eigenaren het achterhuis geheel restaureren, en ook de schuur in een later moment. De bedoeling is om hier een bed and breakfast voor maximaal 8 personen en een vergaderruimte voor 105 personen te realiseren. Hiervoor wordt ook een parkeerplaats aangelegd.

2 WETTELIJK KADER

2.1 GEBIEDSBESCHERMING

2.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 die per 1 oktober 2005 van kracht is geworden. Hierin zijn de reeds bestaande natuurmonumenten al eerder opgenomen. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

2.1.2 *Ecologische hoofdstructuur*

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortenbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

2.2 SOORTENBESCHERMING

2.2.1 *Wettelijk kader*

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend.

De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);

- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikel 11).

2.2.2 **Procedurele gevolgen**

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- beschermingscategorie 1:
Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Denk daarbij aan soorten zoals konijn, veldmuis, egel, ree, bruine kikker en kleine watersalamander. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde diersoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast.
- beschermingscategorie 2:
Voor beschermde soorten die niet zo algemeen zijn en dus extra aandacht verdienen (bijvoorbeeld eekhoorn, steenmarter en wild zwijn), geldt de vrijstelling alleen als er een goedgekeurde gedragscode is. Organisaties die geen gedragscode hebben moeten, voor ingrepen die leiden tot verstoring of aantasting van deze soorten, een ontheffing aan te vragen.
- beschermingscategorie 3:
Voor ongeveer honderd zeldzame soorten (o.a. das, boommarter) geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Dan is meestal een ontheffing van het ministerie van EL&I nodig, met uitgebreide toetsing.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Uit uitspraken van de Raad van State blijkt dat volgens Europese richtlijnen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn) het verlenen van een ontheffing voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn alleen mogelijk is onder een beperkt aantal voorwaarden. Ontheffingen van de Flora- en faunawet worden alleen verleend als de volgende voorwaarden van toepassing zijn:

Alle soorten:

- Er zijn geen alternatieven;
- Het duurzaam voortbestaan van de populatie is niet in het geding.

Voor soorten van Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats;
- De volksgezondheid, de openbare veiligheid in het geding is;
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Voor vogels gelden voorwaarden uit de Vogelrichtlijn:

- De volksgezondheid en de openbare veiligheid in het geding is;
- Veiligheid van het luchtverkeer in het geding is;
- Ter bescherming van flora en fauna.

Uit een recente uitspraak van Raad van State (juli 2012) blijkt dat in alle gevallen dat het overtreden van de artikelen 10 en 11 van de Flora- en faunawet niet kan worden voorkomen door mitigatie, bij het ministerie een ontheffing van de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd.

Artikel 2 van de Flora- en faunawet is een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

Artikel 2 van de Flora- en faunawet is een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

3 TOETSING

3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via Natuurloket (www.natuurloket.nl) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. De gegevens geven echter alleen een indicatie. Daarom is besloten geen aanvullende gegevens op te vragen maar het onderzoek vooral te baseren op de biotoopinschatting door een eco-loog.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens uit de Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen, 1992), de Atlas van Nederlandse vleermuizen (Limpens, 1997), de digitale Zoogdieratlas (2005-2012) gegevens van Ravon (2010) en andere beschikbare bronnen voor verspreidingsgegevens. De meeste gegevens zijn globale verspreidingsgegevens. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 27 juli 2012 heeft een ecooloog van Laneco het gebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortengroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 GEBIEDSBESCHERMING

3.2.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het dichtstbijzijnde gebied wat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is het Natura2000 gebied Uiterwaarden Neder-Rijn, wat bijna tegen het plangebied ligt. De begrenzing van het gebied ligt tegen de weg, op de kruin van de dijk. Het plangebied ligt daarmee op ongeveer 20 meter afstand van het Natura2000 gebied.

In dit onderzoek worden zowel de werkzaamheden als het toekomstige gebruik getoetst aan de kaders vanuit het Natura2000 gebied. Vanwege de externe werking is niet op voorhand uit te sluiten dat werkzaamheden en functieveranderingen buiten het Natura2000 gebied een negatieve invloed hebben op beschermde waarden in het gebied.

Uiterwaarden Nederrijn

Het gebied de Neder-Rijn beslaat de uiterwaarden van de Neder-Rijn tussen Renkum en Wijk bij Duurstede. De rivier vormt een dynamisch systeem, een samenspel tussen natuurlijke processen en menselijk ingrijpen. De Neder-Rijn moet in perioden met hoge rivierafvoer 1/6 van de Rijnafvoer voor haar reke-

ning nemen. In perioden met lage rivierafvoer wordt het water op peil gehouden door de stuw bij Amerongen. De uiterwaarden zijn gevarieerd in breedte en hoogteligging. De uiterwaarden bestaan voornamelijk uit graslanden, afgewisseld met enkele akkers, meidoornhagen, knotwilgen, bosjes, moerasgebiedjes, ontgrondingsgaten en geïsoleerde oude riviertakken. De rivierbedding heeft een breedte van 200 tot 250 meter. Het winterbed varieert in breedte van 500 meter bij Rhenen tot maximaal twee kilometer bij Amerongen.

Karakteristiek voor dit gebied is de overgang van het rivieren landschap naar de hogere gronden: de stuwwal van de Utrechtse Heuvelrug en de Veluwe. Enkele voorbeelden zijn de Blauwe Kamer aan de voet van Grebbeberg, de Elster buitenwaarden die grenzen aan het zandgebied Plantage Willem III en de Amerongse Bovenpolder aan de voet van de Amerongse Berg. Op deze overgangen komen restanten van hardhoutoibossen voor. Door kwel vanuit de rivier en vanuit hogere gronden kan het water in poelen en plassen in de uiterwaarden van goede kwaliteit zijn. Een deel van de Amerongse Bovenpolder is aangewezen onder de Habitatrichtlijn en bevat een hoge uiterwaard waar soortenrijke glanshaverhooilanden voorkomen. Het is een geaccidenteerde terrein met hoge, droge ruggen en vochtige laagten die incidenteel geïnundeerd worden. Meer informatie over de aangewezen soorten en habitats is opgenomen in bijlage 2.

Aanleg

De restauratie op zichzelf kan geluidsverstoring tot gevolg hebben evenals een toename van transportbewegingen van en naar het plangebied. De werkzaamheden in het plangebied zullen vanwege de ligging naar verwachting geen effecten hebben op aangewezen vogelsoorten in het Natura2000 gebied. De dijk dient als een grote geluidswal die een tijdelijke toename van geluid zal bufferen.

De toename van vrachtverkeer over de dijk kan wel tijdelijk verstorend werken. De dijk wordt nu echter ook druk gebruikt door auto- en vooral ook veel door recreatieverkeer. De tijdelijke verstorende effecten zullen daarmee niet significant zijn. Tijdelijke verstorende effecten zijn niet vergunningplichtig in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Wel wordt geadviseerd om de drukste werkzaamheden buiten het winter- en broedseizoen plaats te laten vinden om verstorende effecten verder te minimaliseren.

Toekomstig gebruik

In de toekomst wordt ruimte gereserveerd voor een bed and breakfast voor 8 personen en een vergaderruimte voor 108 personen. Er wordt rekening gehouden met een parkeerruimte van rond de 80 auto's. De parkeerruimte wordt achter de dijk aangelegd.

Het realiseren van een bed and breakfast voor 8 personen (4 stellen) zal niet tot een noemenswaardige toename van autoverkeer en recreatiedruk op het Natura2000 gebied leiden. Zeker gezien de ligging nabij een erg druk recreatiegebied is deze toename verwaarloosbaar. Er wordt daarom geen effect verwacht als gevolg van deze kleinschalige vorm van toekomstig gebruik.

Voor de functie van vergaderruimte zal het effect vooral bestaan uit extra verkeersdruk op de dijk van en naar de vergaderlocatie. Een effect als gevolg van een toename van recreatie en menselijke aanwezigheid in het Natura2000 gebied wordt niet verwacht.

Er is uitgegaan van een toename van verkeersdruk gelijk aan de parkeerruimte, zijnde 80 verkeersbewegingen van en 80 naar de vergaderlocatie. Dit betekent dat op dagen dat de vergaderruimte in gebruik is er 160 verkeersbewegingen extra zijn. Verwacht wordt verder dat deze verkeersbewegingen ook plaatsvinden buiten forenzen en recreantenspitsmomenten. Dit houdt in dat het op normaal rustigere momenten op de dijk als gevolg van deze nieuwe voorziening drukker wordt. Het is echter wel waarschijnlijk dat verkeer via de Provincialeweg door de Betuwe via Maurik slechts een klein stuk van de dijk zal gebruiken om het plangebied te bereiken. De route loopt daarmee voornamelijk langs een al druk recreatiegebied. In de winter zal deze plas echter wel dienen als overwinteringsgebied voor verschillende watervogelsoorten. Er wordt gezien de korte afstand over de dijk geen significant effect verwacht. Een permanente toename van geluidsverstoring als gevolg van een toename van autoverkeer zal echter wel leiden tot een effect; vooral in de wintermaanden. Er is daarmee een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig voor deze bestemmingsplanwijziging.

3.2.2 *Ecologische Hoofdstructuur*

Hetzelfde gebied wat is aangewezen als Natura2000 gebied, is ook aangewezen als onderdeel van de EHS. Het plangebied ligt buiten de EHS, en negatieve effecten op het algeheel functioneren van de EHS zijn niet te verwachten. Er worden geen kernkwaliteiten van de EHS aangetast, Negatieve effecten op de EHS kunnen daarom worden uitgesloten.

3.3 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of er ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkeling kan (indirecte) aantasting of verstoring van verblijfplaatsen en leefgebied tot gevolg hebben.

3.3.1 *Vaatplanten*

Het plangebied bestaat voor een deel uit braakliggende grond, gazon, weide en erf. Er zijn op en rond het erf geen beschermde plantensoorten gezien. Langs de al verbouwde woning is een oude tuinmuur aanwezig waar ook geen beschermde muurplanten op zijn gezien. De aanwezige planten geven een beeld van een enigszins voedselrijk en door mensen beïnvloed biotoop. Strikt beschermde plantensoorten worden niet verwacht, omdat het veldbezoek in het groei- en bloeiseizoen plaatsvond.

3.3.2 **Grondgebonden zoogdieren**

In en om het plangebied is vrij veel grassige ruigte aanwezig, waardoor algemeen voorkomende beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied. Het gaat dan om soorten als egel (*Erinaceus europeus*), mol (*Talpa europea*), haas (*Lepus europaeus*) en verschillende algemeen voorkomende soorten muizen en spitsmuizen (Broekhuizen, 1992). Verblijfplaatsen van deze soorten mogen bij ruimtelijke ingrepen op basis van een algemene vrijstelling worden aangetast.

Volgens verspreidingsgegevens (Broekhuizen, 1992, VZZ, Zoogdieratlas.nl e.d.) kunnen strikt beschermde soorten als waterspitsmuis (*Neomys fodiens*) en bever (*Castor Fiber*) in de omgeving voorkomen. De waterspitsmuis is gebonden aan natuurlijke watergangen en oevers met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie en met kruiden begroeide oevers die niet steil zijn of direct aansluiten op het water zonder steile oever. Er zijn geen watergangen in het plangebied aanwezig. De bever leeft alleen in en direct rond de grote rivieren in en direct nabij waterelementen. Ook deze soort zal niet voorkomen in het plangebied waar geen waterelementen aanwezig zijn. Het erf en de omliggende weides zijn voor deze en ook andere strikt beschermde zoogdier-soorten ongeschikt.

3.3.3 **Vleermuizen**

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten en boom-bewonende soorten. Er zijn echter ook soorten die van beide elementen gebruik maken.

Ook is er onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen enz) of bomen (in holten, achter de bast). Een groot aantal soorten, ook soorten die 's zomers in boomholten verblijven, overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders. Alle vleermuizen zijn strikt (tabel 3) beschermd door de Flora- en faunawet.

Volgens verspreidingsgegevens (Limpens, 1997, Zoogdieratlas.nl) komen in de omgeving van het plangebied verschillende soorten vleermuizen voor zoals gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*). Van deze soorten zijn de ruige dwergvleermuis en de watervleermuis boombewonende soorten. De gewone grootoorvleermuis verblijft in zowel gebouwen als bomen. De overige soorten zijn gebouwbewonend.

In het plangebied zijn twee gebouwen aanwezig. De open kapschuur is onderzocht op sporen van vleermuizen. Deze zijn niet gevonden. De constructie is ook te open en door de bedekking met golfplaten zijn de temperatuur fluctuaties onder de kap groot. Dit maakt het gebouw minder geschikt voor vleermuizen. De ruïne van het achterhuis is ook zeer open, en heeft steens muren. In een dergelijke tochtige omgeving worden ook geen verblijfplaatsen van vleermuizen verwacht.

De oude notenbomen langs de oprit bevatten echter holtes die de bomen niet op voorhand ongeschikt maken voor boombewonende vleermuizen. Een soort als watervleermuis zou hier verblijfplaatsen kunnen hebben. Als één of meerdere bomen worden gekapt als onderdeel van de ingreep, is een nader onderzoek nodig naar het voorkomen van vleermuizen.

Belangrijke vliegroutes of foerageergebieden worden niet aangetast; er worden geen lijnvormige elementen onderbroken.

3.3.4 **Vogels**

Tijdens het veldbezoek op een zeer warme zomerdag zijn geen vogelsoorten op en nabij het erf waargenomen. Er kunnen echter wel algemeen voorkomende ervogels voorkomen. Alle vogelsoorten zijn beschermd. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen van deze soorten. Voor de meeste vogels loopt dit broedseizoen van half maart tot half juli.

Daarnaast is van een aantal vogelsoorten de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd (LNV, 2009). Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus (*Passer domesticus*)).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, (voorbeeld: kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: buizerd (*Buteo buteo*)).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

In het plangebied worden van deze lijst van jaarrond beschermde soorten, gezien de habitats en omgeving alleen de huismus, steenuil en kerkuil verwacht. Er zijn geen huismussen waargenomen en de panden lijken ook niet geschikt te zijn als broedplaats. Wel zijn in de schuur sporen aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van kerkuil, maar deze sporen waren zeer beperkt. De schuur zal geen belangrijke roestplaats zijn en is daarmee niet aan te merken als vaste rust- en verblijfplaats. Sporen van steenuil zijn niet aangetroffen; deze soort wordt dan ook niet verwacht.

3.3.5 **Amfibieën**

Strikt beschermde amfibieën hebben een geschikte voortplantingsplaats nabij een landhabitat nodig in hun leefgebied. Er zijn geen voedselarme poelen of ondiepe sloten met glooiende oevers nabij bosjes en houtwallen aanwezig in en om het plangebied. Aan deze voorwaarden wordt hier niet voldaan. Er zijn geen waterelementen in het plangebied aanwezig en de waterelementen in de

uiterwaarden zijn ter hoogte van het plangebied te grootschalig om een geschikt biotoop voor kritische amfibieën te vormen.

Er kunnen wel enkele algemeen voorkomende amfibieënsoorten als bastaardkikker (*Rana klepton esculenta*), bruine kikker (*Rana temporaria*) en gewone pad (*Bufo bufo*) voorkomen (Ravon, 2007). Verblijfplaatsen van deze algemeen voorkomende beschermde soorten mogen op basis van een algemene vrijstelling worden aangetast bij ruimtelijke ingrepen.

3.3.6 **Reptielen**

Het plangebied en haar omgeving zijn niet geschikt voor reptielen. Reptielen stellen strikte eisen aan hun omgeving, zoals grotere eenheden schrale en structuurrijke vegetaties. Vanwege de beperkte landschapselementen en dekking kunnen reptielen worden uitgesloten. Volgens verspreidingsgegevens komen ook geen reptielen in de omgeving voor (Ravon, 2007).

3.3.7 **Vissen**

Er zijn geen permanent watervoerende elementen in het plangebied aanwezig. Negatieve effecten op beschermde vissoorten worden daarom uitgesloten.

3.3.8 **Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen**

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen en/of specifieke waardplanten. Dergelijke biotopen zijn op het erf niet aanwezig. Ook andere strikt beschermde soorten mollusken en tweekleppigen kunnen worden uitgesloten in het plangebied.

4 CONCLUSIE

Aan de Rijnbandijk 163 te Maurik worden een bed and breakfast en een vergaderruimte gerealiseerd in een te restaureren voormalige T-boerderij. Voor deze ontwikkeling plaatsvindt, moeten de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties met betrekking tot de natuur wet- en regelgeving in beeld zijn gebracht.

4.1 GEBIEDSBESCHERMING

4.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het plangebied ligt tegen het Natura2000 gebied Uiterwaarden Nederrijn aan. Als gevolg van de functie als bed and breakfast worden geen effecten op dit gebied verwacht. Door een toename in autoverkeer (160 verkeersbewegingen op een dag in piekbelastingen) wordt wel een toename van geluidsverstoring verwacht als gevolg van de nieuwe functie als vergaderruimte. Gezien de korte afstand dat de auto's gebruik zullen maken van de dijk zal dit effect naar verwachting niet significant van aard zijn.

Ook zijn als gevolg van de renovatie niet significante, tijdelijke verstorende geluidseffecten te verwachten. Deze zijn niet vergunningplichtig in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Wel wordt geadviseerd zoveel mogelijk buiten het broedseizoen en de winterperiode te werken om effecten te minimaliseren.

4.1.2 *Ecologische hoofdstructuur*

Het plangebied ligt op korte afstand van de EHS. Er zijn echter geen effecten op de EHS te verwachten.

4.2 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast.

De meeste mogelijk voorkomende beschermde soorten als egel, mol, haas, muizen en spitsmuizen, gewone pad, bastaardkikker en bruine kikker vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een algemene en landelijk geldende vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

In het plangebied kunnen ook vogels broeden; aantasting van in gebruik zijnde nesten dient te worden voorkomen.

Verder kunnen in de notenbomen langs de oprit gezien de aanwezige holtes verblijfplaatsen van vleermuizen niet op voorhand worden uitgesloten. Als één of meerdere van deze bomen worden gekapt is een nader onderzoek naar vleermuizen nodig.

4.3 CONSEQUENTIES

Natuurbeschermingwet 1998

Er is een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig voor de realisatie van de functie vergaderruimte. Als gevolg van een toename van autobewegingen wordt een toename van geluidsverstoring verwacht op het nabijgelegen gebied Uiterwaarden Nederrijn. Vooral in de winterperiode zal dit effect optreden op overwinterende vogelsoorten. In de zomer zal het effect vanwege de al aanwezige drukte minder merkbaar zijn.

EHS

Er zijn geen effecten op de EHS te verwachten als gevolg van de voorgenomen plannen.

Flora- en faunawet

Er zijn op basis van dit verkennende onderzoek alleen effecten op beschermde soorten te verwachten als één of meerdere notenbomen langs de oprit worden gekapt. Dan kunnen effecten op vleermuizen niet worden uitgesloten. In dat geval is een nader onderzoek naar vleermuizen nodig om de aan- of afwezigheid nader te specificeren.

Verder moeten de onderstaande voorwaarden in acht worden genomen. Er zijn twee voorwaarden uit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden (kappen, rooien, slopen en grondbewerking) dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek (naar broedende vogels), mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- Op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - het slopen starten buiten het voortplantingsseizoen (april -augustus) en het winter(slaap)seizoen (november - februari);
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren.

4.4 AANBEVELINGEN

Verder zijn er vanuit een ecologisch oogpunt aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting:

- De nieuw te bouwen bebouwing kan geschikt gemaakt worden voor vleermuizen door op een hoogte van 2,5 meter en hoger, open stootvoegen van 2 cm. breed aan te brengen.
- In een boom of aan een gebouw een steenuilenkast ophangen.
- In plaats van vogelschroot, vogelvriendelijk vogelschroot aanbrengen onder het dak (www.vogelvide.nl).

BIJLAGE 1: LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S e.a., 1992, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht,.

Helmer, W., Limpens, H.J.G.A. en Bongers., W., 1^e versie 1988, Handleiding voor het inventariseren en determineren van Nederlandse vleermuissoorten met behulp van bat-detectors, Stichting vleermuis-onderzoek (dr. L. Bels stichting).

Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997; Atlas van de Nederlandse vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNV Uitgeverij.

Ministerie van LNV, Concept - Hoofdlijnen begrenzing en selectie Natura 2000-gebieden, november 2005.

Ravon, 2007, Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985-2005, Stichting Ravon te Nijmegen.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998, 2000, Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Websites:

www.ravon.nl

www.vleermuis.net

www.natuurloket.nl

www.vogelbescherming.nl

www.minlnv.nl

www.hetlnvloket.nl

www.zoogdieratlas.nl

BIJLAGE 2: NATURA2000GEBIED UITERWAARDEN NEDERRIJN

Essentietabel Natura 2000-gebied 066. Uiterwaarden Neder-Rijn

Kernopgaven

3.12	Plas-dras situaties	Behoud en uitbreiding areaal van plas-dras situaties en ondiep water voor eenden, kwartelkoning A122, porseleinhoen A119 en steltlopers.
3.13	Droge graslanden	Kwaliteitsverbetering en uitbreiding van stroomdalgraslanden *H6120, glanshaver- en vossestaartheuvels (glanshaver) H6510_A.
3.14	Droge hardhoutoibossen	Ontwikkeling droge hardhoutoibossen H91F0: groter oppervlakte en kwaliteitsverbetering.

Instandhoudingsdoelstellingen

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven
Habitattypen								
H3270	Slikkige rivieroever		>	>				
H6510A	Glanshaver- en vossestaartheuvels (glanshaver)	-	>	=				3.13,
H91F0	Droge hardhoutoibossen	--	>	>				3.14
Habitatsoorten								
H1095	Zeeprk	-	=	>	>			
H1099	Rivierprk	-	=	>	>			
H1145	Grote modderkruiper	-	=	=	=			
H1166	Kamsalamander	-	=	=	=			
Broedvogels								
A119	Porseleinhoen	--	>	>			10	3.12, W
A122	Kwartelkoning	-	>	>			40	3.12, W
A229	IJsvogel	+	=	=			5	
A249	Oeverwaluw	+	=	=			80	
Niet-broedvogels								
A005	Fuut	-	=	=		80		
A017	Aalscholver	+	=	=		130		
A037	Kleine Zwaan	-	=	=		20		3.10
A041	Kolgans	+	= (<)	=		2900		3.10
A043	Grauwe Gans	+	= (<)	=		880		3.10
A050	Smient	+	= (<)	=		2400		3.10 3.12, W
A051	Krakeend	+	=	=		50		3.12, W
A054	Pijlstaart	-	=	=		10		3.12, W
A056	Slobeend	+	=	=		50		3.12, W
A059	Tafeleend	--	=	=		100		3.12, W
A061	Kuifeend	-	=	=		630		3.12, W
A068	Nonnetje	-	=	=		5		3.12, W
A125	Meerkoet	-	=	=		1700		
A142	Kievit	-	=	=		1400		3.12, W
A156	Grutto	--	=	=		60		3.12, W
A160	Wulp	+	=	=		100		3.12, W

Legenda

W	Kernopgave met wateropgave
	Sense of urgency: beheeropgave
	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig; + gunstig)
=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

deze tabel is gebaseerd op het ontwerp-aanwijzingsbesluit
Gebruik deze essentietabel in combinatie met de leeswijzer

SCHOONDERBEEK
EN PARTNERS
ADVIES BV

20120350.R01b

Buro SRO in Utrecht

Onderzoek Spuitzone Buren - stap 1

datum: 8 november 2012

20120350.R01b

Buro SRO in Utrecht
Onderzoek Spuitzone Buren - stap 1

datum: 8 november 2012

Opdrachtgever: Buro SRO
't Goylaan 11
3525 AA Utrecht
contactpersoon : de heer M. de Weerd

Contactpersoon Schoonderbeek en Partners Advies BV: de heer ir. R.J.P. Henderickx

EDE Klinkenbergerweg 30a, 6711 MK Ede • T 0318 614 383 • F 0318 614 251 • E Ede@spaede.nl
TERNEUZEN Oostelijk Bolwerk 9, 4531 GP Terneuzen • T 0115 649 680 • F 0115 649 392 • E Terneuzen@spaede.nl
Handelsregister: Arnhem 0909.2661 • Btw: NL.8053.02.530.B.01 • I www.spaede.nl
Triodos Bank: 25.46.64.555 [IBAN: NL41TRIO0254664555, BIC: TRIONL2U]

INHOUD	Blz.
1. Inleiding	3
2. Situatie	3
2.1 Bedrijfsinformatie fruitteler	5
3. Methode van onderzoek	5
3.1 Algemeen	5
3.2 Drift	6
3.3 Gebruikte gewasbeschermingsmiddelen	7
3.4 Blootstelling	7
4. Resultaten	8
4.1 Driftreducerende maatregelen	8
4.2 Blootstellingonderzoek	9
5. Interpretatie	10

Bijlagen: 1

1. INLEIDING

Aan de Rijnbandijk 163 in Maurik wil men binnen de “bestaande” bebouwing een B&B en vergaderruimte realiseren. Aangrenzend ten westen van het perceel ligt op circa 20 m afstand een fruitboomgaard. Voor de geplande ontwikkelingen dient rekening gehouden te worden met de spuitzone. In dat verband is gevraagd een kwalitatief onderzoek uit te voeren. Deze vraag hebben wij als volgt vertaald: Op welke afstand van de boomgaard is verblijf verantwoord vanuit het oogpunt van de volksgezondheid?

In het volgende wordt daarop een antwoord gegeven. Aangezien het een kwalitatief onderzoek betreft, zijn de uitkomsten puur indicatief.

2. SITUATIE

In afbeelding 1 is de bestaande situatie weergegeven, met in rood omcirkeld het te restaureren gebouwdeel waarin ruimtes worden gecreëerd voor vergaderfaciliteit tot max. 105 personen en een bed & breakfast voor max. 8 personen. Het huidige woonhuis blijft ongewijzigd.

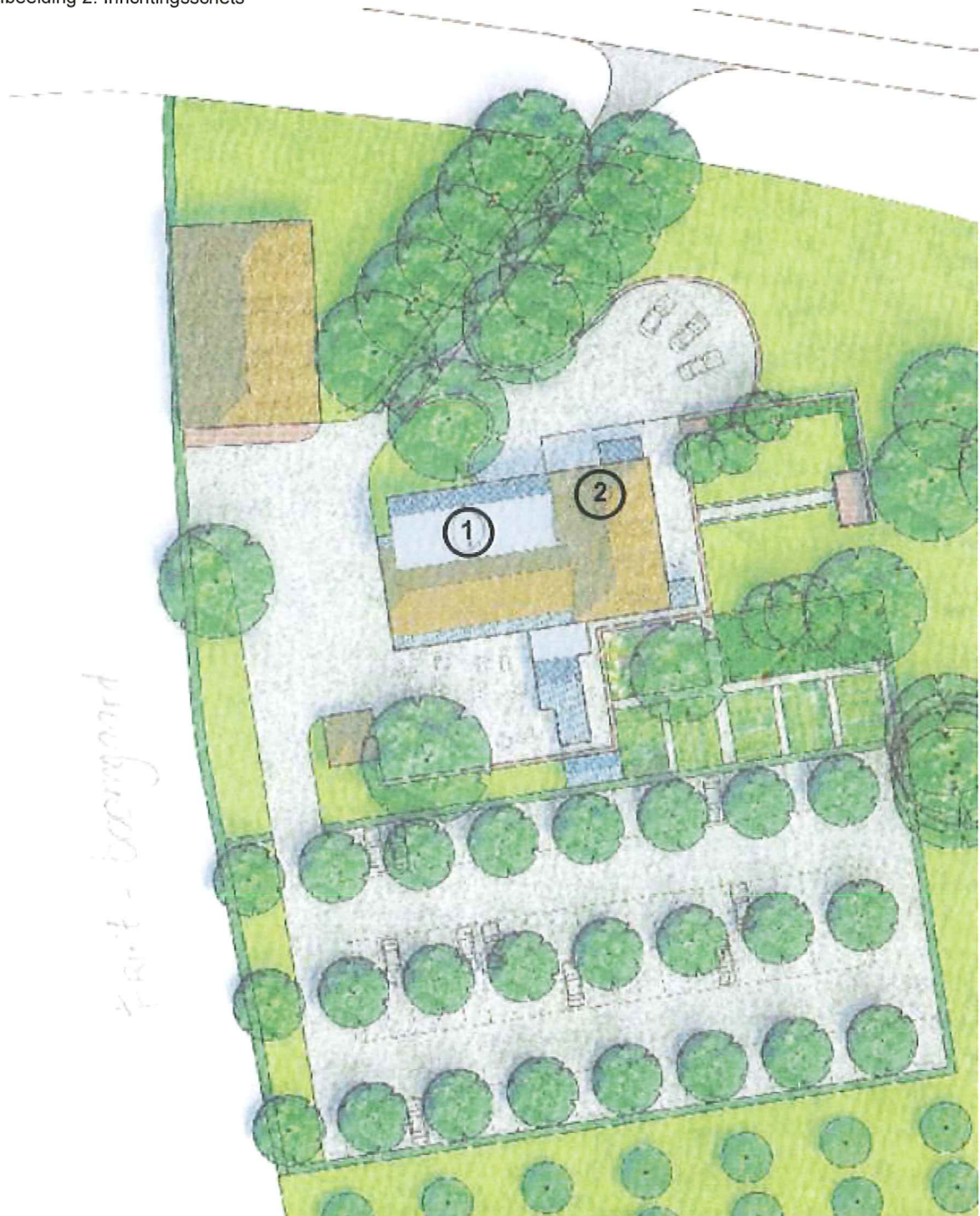
Afbeelding 1: Situering

Verder is in afbeelding 1 te zien dat ten westen fruitbomen aanwezig zijn. Tussen de percelen is geen sloot aanwezig. De boomrijen in de naastgelegen fruitboomgaard zijn noord-zuid georiënteerd (maken een kleine hoek met deze as).

Afbeelding 2 betreft een inrichtingsschets van het plangebied. Het te restaureren gebouwdeel is aangegeven met een 1. Oostelijk daarvan ligt het bestaande woonhuis (aangegeven met een 2). Zuidelijk zijn 75 à 80 parkeerplaatsen voorzien, onder eigen fruitbomen.

Afbeelding 2: Inrichtingsschets

De kortste afstand tussen het te restaureren gebouwdeel en de fruitbomen bedraagt:

- circa 20 m van bomen op de kop van de zuidwestelijke akker, maatgevend.
- circa 30 m tot de boomrijen op de akker westelijk.

Het voornemen bestaat een haag aan te planten tussen het perceel Rijnbandijk 163 en de naastgelegen fruitboomgaard. De exacte hoogte en het type/soort haag is nog onbekend.

2.1 Bedrijfsinformatie fruitteler

De hiervoor genoemde fruitboomgaarden zijn in het bezit van J.W. van Zetten. Op het fruitbedrijf van Van Zetten vinden jaarlijks ongeveer 45 gewasbespuitingen plaats. Er wordt alleen gespoten tijdens het seizoen, dat loopt van eind maart tot half augustus, wat neerkomt op ongeveer twee keer bespuiten per week. Het spuiten gebeurt met een eigen spuitmachine¹. Over de gebruikte gewasbeschermingsmiddelen is alleen bekend dat met de gangbare en regulier toegelaten middelen (insecticiden, fungiciden en herbiciden) wordt gewerkt. Over het overige zijn door de fruitteler geen mededelingen gedaan.

Omdat er geen sloot om de boomgaard ligt, zijn er geen beperkingen voor de te gebruiken spuittechnieken in de boomgaard en zijn er geen verplichte teeltvrije zones.

3. METHODE VAN ONDERZOEK

3.1 Algemeen

Voor het plangebied vormt het spuiten van gewasbeschermingsmiddelen een risicomoment. De omvang van het risico wordt naast de toxiciteit van het middel gevormd door de mate van drift. Deze is afhankelijk van de spuithoogte, luchttemperatuur, windrichting en dergelijke. Doorgaans wordt een veiligheidszone c.q. spuitzone van 50 m aangehouden, gerekend vanaf de perceelsgrens (akker) die met gewasbeschermingsmiddel wordt bespoten (en bebouwingen). Deze afstand is ook vermeld in 'het groene boekje'² en is gebaseerd op meetgegevens van TNO uit 1994 in de fruitteelt (standaard spuituitrusting met spleetdoppen).

In deze beoordeling is op grond van het TNO onderzoek en informatie uit andere literatuurbronnen over driftreductie, toxiciteit van middelen en blootstelling geschat met welke afstand de veiligheidszone van 50 m verkleind kan worden. Daarbij is aangehouden dat voor overeenkomstige toedieningstechnieken en blootstellingcriteria soortgelijke afstanden berekend worden. Op deze wijze ontstaat op een relatief eenvoudige wijze inzicht of het zinvol is verdere maatregelen te treffen en deze voor de specifieke situatie in een kwantitatief onderzoek te laten doorrekenen. Bij dit laatste wordt gedacht aan verspreidingsberekeningen met behulp van het driftmodel IDEFICS. Op basis van een dergelijk onderzoek kunnen 'harde' uitspraken over gezondheidsrisico's worden gedaan.

¹ Aangehouden is dat dit een standaard driftarme spuitmachine betreft

² Bedrijven en milieuzonering, VNG, 2007

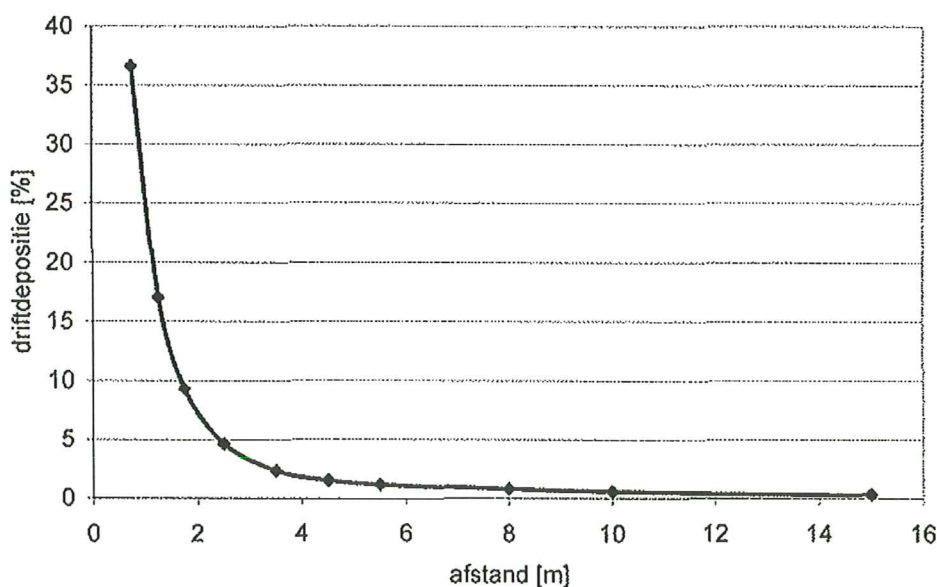
3.2 Drift

De spuitdrift in de fruitteelt is door de aard van de bespuiting, met name omhoog en zijwaarts gericht, groot in vergelijking met andere teelten. Standaard wordt gewerkt met een drift van 17% bij spuiten vóór 1 mei en 7% tijdens het spuiten na genoemde datum. Dit verschil heeft te maken met het blad aan de fruitboom.

Met de term (spuit)drift wordt de hoeveelheid middel bedoeld die bij het spuiten buiten het perceel op de grond terecht kan komen en/of op hoogte door de lucht passeert. Het gaat daarbij zowel om de verspreiding (driftdepositie) in natte als droge vorm.

Dit laatste betreft de resten van het middel die overblijven na het verdampen van de druppels. Drift is een belangrijke en directe bron van luchtverontreiniging, waardoor mens en dier in contact kunnen komen met gewasbeschermingsmiddelen. Vooral bij middelen met een hoge toxiciteit en/of voor kwetsbare groepen, zoals jonge kinderen of zwangere vrouwen, kan dit risico's voor de gezondheid betekenen.

Hierna is een afbeelding opgenomen waarin de drift (als percentage van de dosering) naar het naastgelegen perceel van een standaard veldspuit is uitgezet tegen de afstand. Te zien is dat de drift exponentieel afneemt met de afstand en op 15 m al de nullijn (x-as) nadert. Van belang is het daarbij te vermelden dat tienden van procenten aan gewasbeschermingsmiddel er al voor kan zorgen dat risiconormen worden overschreden. Met andere woorden, het driftpercentage moet zeer klein zijn op de toetsingsafstand.

3.3 Gebruikte gewasbeschermingsmiddelen

Door veranderende wetgeving rond gewasbeschermingsmiddelen is het toegestane midde-
 lengebruik in de fruitteelt beperkt. Als uitgangspunt voor de schattingen is het basispakket
 toegelaten middelen voor gewasbescherming appel – peer 2007 gehanteerd³.

Aanvullend zijn bepaalde maatregelen verplicht verondersteld, zoals dat de buitenste rij bo-
 men naar binnen moet worden gespoten.

Naar functie kunnen de volgende middelen worden onderscheiden:

- Fungiciden (bestrijding schimmels, ca. 20 middelen)
- Insecticiden (bestrijding insecten, ca. 20 middelen)
- Herbiciden (onkruidbestrijding, ca. 5 middelen)
- Overige (o.a. grondontsmetting, groeistoffen, ca. 5 middelen)

Per middel verschilt het gehalte aan werkzame stof en daardoor ook de toedieninghoeveel-
 heid per hectare. Voor de beoordeling is een (totaal) spuitvolume van 200 l/ha aangehou-
 den⁴.

Het is onduidelijk welke middelen de fruitteeler gebruikt bij het spuiten van de fruitbomen. Om
 die reden wordt uitgegaan van de gewasbeschermingsmiddelen die in de fruitteelt het meest
 worden gebruikt, zoals hierboven genoemd. Dit zijn voornamelijk de middelen Captan
 80WG/Malvin WG, Thiram Granuflow, Insegar, Teppeki, Runner en Pirimor. Het meest toxi-
 sche en risicovolle middel Thiram mag echter per 1 april 2011 niet meer gebruikt worden
 voor onbedekte fruitteelt, zoals op fruitbomen in de open lucht. Dit middel wordt dan ook in
 deze onderbouwing buiten beschouwing gelaten.

Captan is van bovengenoemde middelen het meest toxisch. Om die reden wordt bij het be-
 palen van de afstand in dit onderzoek verder uitgegaan van het middel Captan.

3.4 Blootstelling

In het toelatingsbeleid van middelen wordt gekeken naar de schadelijkheid voor de volks-
 gezondheid en het milieu. Wat betreft de volksgezondheid is de aandacht gericht op de resi-
 dunorm (blootstelling via eten). Ten aanzien van het milieu is de verspreiding naar de om-
 geving (lucht, water, bodem) een aandachtspunt.

Voor de risicobeoordeling van mensen die in de buurt van de boomgaard aanwezig zijn tij-
 dens het spuiten zijn geen normen of criteria vastgesteld. Het College toezicht gewas-
 beschermingsmiddelen (CTgB) stelt, dat over het algemeen de afstand voor omstanders
 (omwonenden, passanten e.d.) tot de plaats waar met de middelen wordt gewerkt groter is
 dan voor de toepasser (spuiter, fruitteeler of loonbedrijf). Verder wordt gesteld dat de bloot-
 stelling voor omstanders daarom lager zal zijn dan voor de toepasser. Voor de toepasser
 worden, bij de beoordeling over de toelating van een middel, wel de gezondheidsrisico's
 meegenomen.

³ Staatscourant, nr 242, 13-12-2007

⁴ Centrum voor Landbouw en Milieu, publicatie 541, 2002

De blootstellingroutes die het gezondheid risico bepalen zijn opname door voedsel, inademen (inhalatoir) en huidcontact (dermaal). Voor elke route gelden verschillende (effect) drempelwaarden. In relatie tot dit onderzoek is de directe blootstelling via inhalatie en dermale opname (absorptie) van belang. Voor het inschatten van het inhalatie risico is met een 100% opname van de in de lucht aanwezige stof gewerkt. De dermale absorptie verschilt per stof (ca. tussen 1 en 20%).

Daarnaast is secundaire blootstelling mogelijk, door contact met oppervlakken waarop de stof is neergeslagen (bv. kleine kinderen die op het gras spelen).

4. RESULTATEN

4.1 Driftreducerende maatregelen

In diverse studies is onderzoek gedaan naar de wijze waarop de emissie van gewasbeschermingsmiddelen kan worden beperkt en welke reductiepercentages daarbij kunnen worden bereikt. Voor een overzicht van mogelijke maatregelen wordt verwezen naar bijlage 1. Hierna wordt ingegaan op de maatregelen die expliciet gelden voor druppeldrift naar de grond. Andere verspreidingsroutes, bijvoorbeeld via bodem of oppervlaktewater door afstroming met regenwater, zijn in verband met de onderzoeksvraag niet relevant (alléén bovengrondse verspreiding is voor de vraagstelling relevant).

Globaal zijn de mogelijke maatregelen om de emissie van gewasbeschermingsmiddelen te beperken in te delen in drie groepen:

- Administratief (o.a. gewasbeschermingsplan)
- Organisatorisch (o.a. rekening houden met windsnelheid en -richting)
- Technisch (o.a. emissiearme spuitdoppen)

Een verdere onderverdeling is te maken naar de plek waar de maatregelen aangrijpen:

- Bron (in dit geval de boomgaard c.q. het fruitteeltbedrijf)
- Overdrachtsgebied (de grens of zone tussen bron en ontvanger)
- Ontvanger (in dit geval de gevoelige bestemming c.q. het gebied waar mensen verblijven).

Vanwege de waarborgen c.q. zekerstelling (en controlemogelijkheden) die in relatie tot bestemmingsplanprocedures zijn vereist, is hier alleen ingegaan op technische maatregelen bij de bron en het overdrachtsgebied.

Verder is gelet op het percentage emissiereductie van de maatregel (groter dan 50%, omdat dit percentage⁵ al als uitgangspunt voor de bestaande situatie is genomen), ook om het maatregelenpakket zo beperkt en kosteneffectief mogelijk te houden. Op basis daarvan is tot het overzicht gekomen zoals vermeld in tabel 1

⁵ Emissiebeperking door combinatie van een windhaag en het éénzijdig bespuiten van de laatste appelbomenrij, PPO Fruit rapport 2004-04, 2004

Tabel 1 Maatregelen en bijbehorende emissiereducties fruitteelt

Nr	Maatregel	Reductie spuitdrift [*]	Opmerking
1	Uitsluitend biologische middelen gebruiken en schoffelen	100%	Met name insecticiden en herbiciden
2	Onderbegroeiing op zwarte strook	90%	Alleen herbiciden
3	Tunnelspuit (of vergelijkbaar)	80%	Niet geschikt voor herbiciden (andere spuit-techniek) In plaats daarvan kunnen spuiten met drift-arme spuitdoppen uit reductieklasse 90 ingezet worden
4	Windsingel/-haag (ten minste 1 m boven spuihoogte ^{**})	70%	Indien bladhoudend (voor niet bladhoudend/groenblijvend geldt reductie pas na 1 mei), alle middelen
5	Emissiescherm (ten minste 1 m boven spuihoogte)	55%	Permanent of wegneembaar, altijd en alle middelen

^{*)} op 5 m van buitenste boomrij en betrokken op de dosis werkzame stof. Bron drifttabel: www.ctb-wageningen.nl

^{**)} momenteel onbekend

Voor het plangebied is op grond van het voorgaande van belang dat zowel maatregelen worden genomen voor de drift van zowel insecticiden als voor herbiciden te beperken. Dit omdat beide type middelen door de fruittelers worden ingezet.

Aangezien er al plannen bestaan voor de aanleg van een haag, is in het volgende uitgegaan van een haag die loopt vanaf het gebouw in de noordwesthoek van het perceel tot ruim voorbij de parkeerplaatsen. Ook is aangehouden dat de fruitteiler gebruik maakt van een standaard driftarme spuitmachine.

4.2 Blootstellingonderzoek

Uit onderzoek van de Wageningen Universiteit⁶ blijkt dat de gezondheidsrisico's van gewasbeschermingsmiddelen voor omwonenden met name liggen bij opname van stoffen door de huid (dermaal risico). Voor het middel Captan wordt het dermale blootstellingseindpunt (100%) overschreden bij bespuiting op fruitbomen zonder blad op een afstand van 20 m tot de laatste bomenrij. Hierbij wordt uitgegaan van bespuiting met een standaard dwarsstroomspuit op een boomhoogte van 0-3 m respectievelijk 3-6 m (=104%). Bij het gebruik van een dwarsstroomspuit met driftbeperkende venturi spleetdoppen is het dermale blootstellingseindpunt 76% en wordt het dermale blootstellingspunt (=100) niet overschreden.

Bij een windhaag om de bomen vindt er bij beide hoogten in het geheel geen overschrijding van het dermale blootstellingseindpunt plaats. Het dient dan wel te gaan om een in de winter bladhoudende groen haag. Uit bovengenoemd onderzoek blijkt dat in die situatie -dus een in de winter bladhoudende windhaag- vanaf een afstand van 10 m tot de laatste bomenrij in het geheel geen overschrijding van het dermale blootstellingseindpunt plaatsvindt.

⁶ J.C. van de Zande & M. Weneker, Driftblootstelling binnen 50 m van de perceelsgrens bij bespuitingen van een fruitboomgaard, PRI 2008

Voor het plangebied is op grond van het voorgaande duidelijk dat:

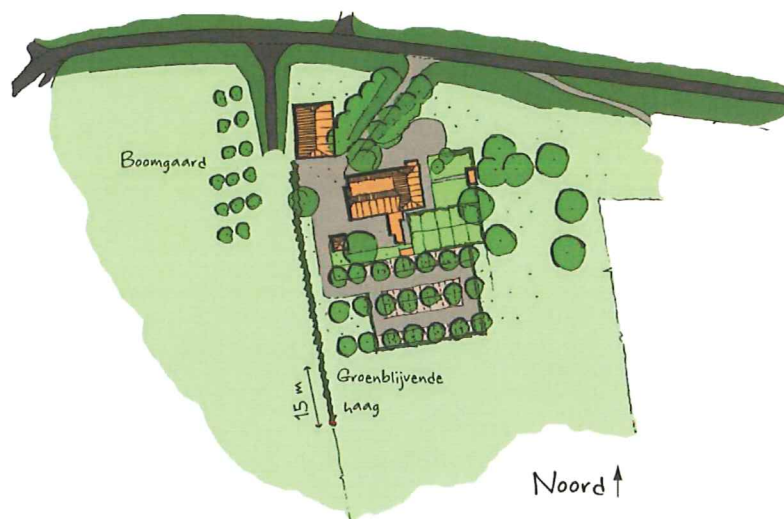
- de spuitzone nooit kleiner dan 10 m kan zijn;
- de te treffen maatregelen gericht moeten zijn op het reduceren van de druppeldrift;
- aangezien de druppeldrift beperkt gaat worden via een haag, aan deze haag enkele eisen gesteld moeten worden wat betreft lengte, hoogte, dichtheid en plantensoort (bladhoudende c.q. groenblijvend).

5. INTERPRETATIE

Om een versmalling c.q. verkleining van de spuitzone verantwoord mogelijk te maken is het wenselijk een combinatie van maatregelen toe te passen. De reden daarvan is dat niet 100% zeker is dat met één maatregel het mogelijk is én voor alle gebruikte middelen én op alle momenten van het jaar een afdoende driftreductie te bereiken.

Afhankelijk van het gekozen maatregelenpakket wordt op basis van de beschikbare blootstellingrelaties, een minimale ruimtelijke scheiding van 20 m mogelijk geacht, gemeten vanaf de stam van de dichtstbijzijnde boom of bomenrij. Een kleinere afstand wordt om risico's uit te sluiten niet wenselijk geacht, vanwege blootstelling door inhalatie, ondanks de doorgaans relatief korte verblijftijden van bezoekers en gasten. Daarbij wordt aangetekend dat pas na een kwantitatief onderzoek naar de driftblootstelling vaststaat wat de exacte minimale veiligheid- of spuitzone kan zijn.

Omdat enkel maatregelen op eigen terrein kunnen worden toegepast wordt vooralsnog aanbevolen op of dicht bij de westelijke perceelsgrens een dubbele bladhoudende haag aan te planten, van ten minste dezelfde hoogte als de fruitbomen op het naastliggende perceel. De dubbele haag dient te lopen vanaf het noordwestelijk gelegen gebouw op het eigen perceel, tot ruim 10 meter voorbij de parkeerplaatsen (zie voorstel hierna).

Alternatieve plantsoorten die bruikbaar zijn betreffen conifeer, klimop, laurier. Bij onvoldoende hoogte van de planten kan overwogen worden ook te werken met (voldoende dicht) windgaas. Het voordeel van windgaas is dat de afschermende voorzieningen niet pas na verloop van tijd, maar meteen tot het beoogde rendement leidt en er desgewenst andere plantsoorten aangewend kunnen worden. Eventueel kan de haag in zuidelijke richting verkort worden door deze 10 meter in oostelijke richting onderlangs de parkeerplaatsen aan te leggen.

Een extra mogelijkheid is om met de fruitteler overeen te komen dat hij driftbeperkende venturi spleetdoppen gaat toepassen waarbij misschien aan de voorwaarden van de fruitteler worden tegemoetgekomen.

Schoonderbeek en Partners Advies BV

De heer ir. R.J.P. Henderickx

OVERZICHT MOGELIJKE MAATREGELEN

Bronmaatregelen

Biologische/ecologische teelt
Meest milieuvriendelijke alternatief (toepassen van kalkmelk)

Groei-beheersing
Minder spuiten door weer waarschuwingssysteem
Bedrijfstijden (buiten openingstijden spuit)
Organisatorisch: 's ochtends eerst spuiten langs randen

Spuiten met luchtondersteuning (3 tot 8 bar)
Driftarme spuitdoppen (venturidoppen i.p.v. spleetdoppen)
Driftarme spuiten (tunnelspuit)

Overdrachtsmaatregelen

Alleen bovenwinds spuiten (bij gunstige windrichting) en bij rustig weer
Kantrijen éénzijde bespuiten

Zonering (spuitzone)

Windhaag/-singel (Elzen, Haagbeuk, Coniferen, Klimop e.d.)
Windbreek-/emissiescherm (vast, oprolbaar, neerklapbaar, meerijgend)

Maatregelen bij ontvanger

Openingstijden gebied aanpassen aan spuitkalender (b.v. na 1 mei)

Toegang tot gebied beperken op spuitdagen (volledig, dan wel strook afzetten, bebording)
Toegang kwetsbare personen verbieden op spuitdagen (kinderen, zwangere vrouwen)

VERBEELDING VOORWAARDELIJKE VERPLICHTING

Behorende bij de ruimtelijke onderbouwing "Rijnbandijk 163 te Maurik"

Verbeelding voorwaardelijke verplichting (groenblijvende haag)

